

UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU

Cu titlu de manuscris
CZU: 159.923:351.74(043.2)

OLARU LENUȚA

DEZVOLTAREA CONȘTIINCIOZITĂȚII LA POLIȚIȘTI

511.02. Psihologia dezvoltării și psihologia educațională

REZUMATUL
tezei de doctor în psihologie

CHIȘINĂU, 2025

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

Președinte:

GONȚA Victoria, conferențiar universitar, doctor în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Conducător de doctorat:

PLEȘCA Maria, conferențiar universitar, doctor în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Referenți oficiali:

RACU Igor, profesor universitar, doctor habilitat în psihologie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

GOLU Florinda, profesor universitar, doctor în psihologie, Universitatea din București

CERLAT Raisa, conferențiar universitar, doctor în psihologie, Universitatea de Stat din Moldova

Susținerea va avea loc la data de 23.12.2025, ora 13.00, în ședința Comisiei de susținere a tezei de doctor din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, adresa: str. Ion Creangă, nr. 1, bl. 2, sala Senatului.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la 21.11.2025

Președintele Comisiei de susținere publică,

GONȚA Victoria, conferențiar universitar, doctor în psihologie

Conducător de doctorat,

PLEȘCA Maria, conferențiar universitar, doctor în psihologie

Autor:

OLARU Lenuța



CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI.....	8
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI.....	26
BIBLIOGRAFIE.....	28
LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI.....	30
ADNOTARE.....	32
АННОТАЦИЯ.....	33
ANNOTATION.....	34

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei. În contextul contemporan marcat de schimbări sociale rapide, presiuni instituționale crescute și diversitate culturală, activitatea polițienească solicită standarde ridicate de responsabilitate, etică și autoreglare emoțională. Selecția, formarea și dezvoltarea personalului în cadrul Poliției Române, nu mai pot fi limitate la evaluarea aptitudinilor cognitive sau competențelor tehnice, ci trebuie să includă și dimensiuni fundamentale ale personalității, cum este conștiinciozitatea. Conștiinciozitatea, trăsătură cardinală a modelului Big Five [8,9], corelează robust cu performanța în muncă, conduita etică și prevenția erorilor operaționale în profesii cu risc și expunere la stres. Consolidarea conștiinciozității în formarea inițială și continuă a polițiștilor răspunde unei nevoi reale de profesionalizare și de creștere a încrederii publice în forțele de ordine, cu impact asupra calității serviciului public, a coeziunii sociale și a siguranței cetățeanului. Teza abordează, din perspectivă teoretico-aplicativă, dezvoltarea conștiinciozității la polițiști, plasând investigația în convergența psihologiei dezvoltării, a psihologiei personalității și a educației profesionale [12].

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemei de cercetare.

Literatura de specialitate consacră conștiinciozitatea ca predictor trans-situațional al performanței și comportamentului adaptativ, fiind conectată deopotrivă cu valorile personale și cu sistemul de convingeri (inclusiv cu cele iraționale) [17, 27, 29]. Însă P.T. Costa și R.R. McCrae sunt cei care validează fațetele conștiinciozității [8, 9].

Meta-analiza realizată de M.R. Barrick și M.K. Mount [2] este considerată un punct de reper în literatura de specialitate, în ceea ce privește rolul conștiinciozității în prezicerea performanței în muncă a ofițerilor de poliție. Personalitatea polițiștilor a fost studiată de foarte mulți autori, cum ar fi J.G. Varela sau I. Okhrimenko, dar de departe cel mai prolific în acest sens este J. Black [32, 26, 3].

În România și în Republica Moldova există de asemenea foarte mulți cercetători care au abordat personalitatea în studiile lor. Amintim aici nume importante cum sunt M. Zlate, M. Minulescu, I. Racu, Iu. Racu, M. Pleșca, E. Losîi, V. Maximciuc [34, 25, 30, 28, 22, 24].

Suportul teoretic al cercetării a integrat teorii explicative ale trăsăturilor de personalitate [1, 16, 31] și delimitări conceptuale ale dimensiunilor conștiinciozitate [7, 23], credințe iraționale [4, 13], precum și valori personale [18, 21]. În același timp, cercetările focalizate specific pe personalitatea polițiștilor indică particularități legate de gen, vârstă și corp profesional, dar rămân insuficiente în privința intervențiilor psihologice direcționate explicit spre dezvoltarea conștiinciozității. Din această zonă de neacoperire științifică derivă **problema de cercetare** a tezei: Cum influențăm pozitiv nivelul conștiinciozității la polițiști, considerând trăsăturile de

personalitate, convingerile iraționale și valorile personale, drept factori determinanți ai comportamentului conștiincios?

Direcțiile de soluționare a problemei de cercetare pot fi individualizate prin răspunsurile la o serie de probleme derivate: Care este nivelul de dezvoltare al conștiinciozității la polițiști? Care sunt trăsăturile psihologice ale acestei categorii profesionale, în funcție de gen, vârstă și corp profesional? Care este contribuția trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale, la predicția nivelului de conștiinciozitate la polițiști? Cum putem elabora și implementa un program integrativ de intervenție psihologică care să urmărească dezvoltarea conștiinciozității polițiștilor? Aceste direcții de soluționare a problemei sunt reflectate în ipoteza, scopul și ipotezele cercetării realizate.

Scopul cercetării constă în analiza conștiinciozității și a factorilor determinanți ai acesteia (trăsături de personalitate, valori personale, convingeri iraționale), precum și elaborarea și implementarea unui program de intervenție psihologică centrat pe dezvoltarea conștiinciozității polițiștilor.

Obiectivele studiului: 1. analiza abordărilor teoretice și a studiilor empirice privind conștiinciozitatea; 2. determinarea nivelului de dezvoltare a conștiinciozității și a relațiilor cu trăsăturile de personalitate, valorile personale și convingerile iraționale; 3. Evaluarea personalității polițiștilor, analiza convingerilor iraționale, studierea laturii atitudinal-valorice a personalității și surprinderea trăsăturilor specifice acestei categorii profesionale în funcție de gen, vârstă și corp profesional; 4. Stabilirea contribuției trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale, la predicția nivelului de conștiinciozitate al polițiștilor; 5. proiectarea și implementarea unui program de intervenție psihologică care vizează creșterea conștiinciozității și diminuarea convingerilor iraționale; 6. evaluarea eficienței programului; 7. formularea de recomandări practice pentru selecția și formarea personalului polițienesc.

Ipoteza generală a cercetării enunță faptul că nivelul de conștiinciozitate manifestat de polițiști este influențat de variabile socio-demografice (precum vârsta, genul și corpul profesional), de alte trăsături de personalitate, de convingeri iraționale și de valori personale, acești factori acționând ca predictorii relevanți ai acestei trăsături, iar printr-un program de intervenție psihologică putem dezvolta conștiinciozitatea și diminua convingerile iraționale.

Metodologia cercetării științifice. Demersul metodologic îmbină analiza teoretică cu cercetarea empirică de tip cvasi-experimental (grup experimental / grup de control), derulată în mai multe etape (test–retest) pentru a surprinde efectul intervenției.

În cadrul cercetării au fost utilizate următoarele metode: Metode teoretice: analiza bibliografică și documentarea științifică asupra variabilelor cercetării. Metode empirice de

colectare a datelor: 1. pentru evaluarea conștiinciozității – Inventarul Unfolding Five Factor Model și Scala conștiinciozității din Chestionarul Five-Factor Personality Inventory (FFPI); 2. pentru evaluarea trăsăturilor de personalitate – Chestionarul Five-Factor Personality Inventory (FFPI); 3. pentru măsurarea valorilor personale – Chestionarul de evaluare a valorilor V21; 4. pentru evaluarea convingerilor iraționale – Scala de atitudini și convingeri II (ABS II); 5. metode statistico-matematice pentru prelucrarea descriptivă și inferențială a datelor, incluzând analiza cantitativă, calitativă și comparativă [6]; 6. cvasi-experimentul utilizat pentru măsurarea efectului formativ al intervenției psihologice elaborate asupra dezvoltării conștiinciozității polițiștilor.

Noutatea și originalitatea științifică. Teza propune un program de intervenție psihologică inovator, construit specific pentru contextul polițienesc, care vizează simultan dezvoltarea conștiinciozității și reducerea convingerilor iraționale. Noutatea constă în articularea unui cadru teoretic-aplicativ integrat (trăsături – valori – convingeri) și în testarea empirică a efectelor intervenției asupra conștiinciozității polițiștilor. Prin aceasta, lucrarea acoperă o zonă puțin explorată în literatura de specialitate, oferind dovezi asupra maleabilității conștiinciozității prin formare psihologică direcționată.

Rezultatele cercetării, care contribuie la soluționarea problemei științifice importante, rezidă în abordarea holistică a personalității polițiștilor, identificarea factorilor determinanți ai conștiinciozității și abordarea acestora în funcție de particularități legate de gen, vârstă și corp profesional, precum și elaborarea unui program de intervenție psihologică centrat pe dezvoltarea conștiinciozității, care a contribuit fundamental la creșterea implicării în activitățile profesionale a polițiștilor.

Semnificația teoretică a lucrării rezidă în următoarele aspecte:

1. Prin revizuirea literaturii existente și sintetizarea cercetărilor anterioare, lucrarea aduce în prim-plan cunoștințele actuale și cuprinzătoare despre conștiinciozitatea la polițiști într-o manieră inovatoare.

2. Rezultatele cercetării completează și îmbogățesc domeniile psihologiei dezvoltării și psihologiei educației, adăugând noi cunoștințe și înțelegere despre dezvoltarea și optimizarea conștiinciozității la polițiști, oferind un model teoretic integrat care explică modul în care conștiinciozitatea și reducerea convingerilor iraționale pot contribui la îmbunătățirea performanței polițienești, stabilind contribuția trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale, la predicția nivelului de conștiinciozitate.

3. Prin identificarea și examinarea mecanismelor relaționale dintre conștiinciozitate, valori personale și convingeri iraționale la polițiști, lucrarea aduce o contribuție semnificativă la înțelegerea factorilor care influențează dezvoltarea conștiinciozității.

4. Rezultatele, explicațiile și concluziile formulate în lucrare sunt esențiale pentru conceptualizarea și actualizarea domeniului dedicat personalității polițistului în disciplinele precum Psihologia dezvoltării, Psihologia vârstelor, Psihologia educației, Sociologie, Antropologie, Managementul resurselor umane și Consiliere psihologică/vocațională.

Valoarea aplicativă a lucrării Rezultatele au impact direct asupra practicii psihologice din structurile polițienești și pot fundamenta ghiduri de formare continuă axate pe dezvoltarea conștiinciozității, autoreglare și igienă cognitivă (restructurarea convingerilor iraționale). Rezultatele pot fi utilizate atât în vederea îmbunătățirii selecției și formării personalului de poliție, cât și pentru consolidarea încrederii publicului în forțele de ordine, aspect crucial pentru menținerea unui climat de siguranță și ordine publică.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere sunt următoarele: a) există trăsături de personalitate, atitudini și valori personale specifice categoriei profesionale a polițiștilor; b) factori demografici legați de gen, vârstă și corp profesional influențează conștiinciozitatea, trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale ale polițiștilor; c) trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale sunt predictorii semnificativi ai nivelului de conștiinciozitate; d) prin implementarea unui program integrativ de intervenție psihologică a fost dezvoltată conștiinciozitatea și reduse convingerile iraționale ale polițiștilor.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute au fost discutate și aprobate în cadrul ședințelor Comisiei de îndrumare, precum și în cadrul conferințelor naționale și internaționale, în cadrul unor seminarii, workshop-uri organizate în instituții educaționale. Rezultatele cercetării teoretice și experimentale au fost implementate cu succes în procesul de pregătire profesională și cel de profilaxie psihologică a polițiștilor la nivelul Inspectoratului de Poliție al Județului Olt, fiind prezentate ca un exemplu de bune practici și servind drept model pentru alte unități din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele cercetării teoretico-experimentale au fost discutate și aprobate în cadrul ședințelor Școlii Doctorale de Psihologie, Catedrei de Psihologie a Universității Pedagogice de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, la conferințe științifice organizate de U.P.S. "Ion Creangă" din Chișinău, Universitatea de Stat "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Cahul și Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, simpozioane organizate de Inspectoratul General al Poliției Române și în reviste științifice. Rezultatele obținute au fost integrate în activitățile psihologice desfășurate la nivelul Inspectoratului de Poliție Județean Olt, fiind prezentate la Convocarea Anuală a Psihologilor din Poliția Română.

Publicații la tema tezei. Rezultatele obținute în urma studiului realizat au fost publicate în 14 lucrări științifice: 5 articole în reviste științifice de specialitate din Republica Moldova și România, iar publicații în volumele conferințelor naționale și internaționale.

Volumul și structura tezei. Lucrarea este constituită din: adnotări (în limbile română, engleză și rusă), lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (include 314 de surse bibliografice), 4 anexe, 31 de figuri și 27 de tabele. Textul principal al tezei are 153 de pagini.

Cuvinte cheie: conștiinciozitate, trăsături de personalitate, atitudini și convingeri iraționale, valori personale, program de intervenție psihologică, polițiști, dezvoltare personală și profesională.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** sunt prezentate actualitatea și importanța temei cercetării, descrierea situației din domeniul de cercetare, scopul și obiectivele cercetării, problema științifică importantă soluționată, noutatea științifică a rezultatelor obținute, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării.

Capitolul 1 „Abordarea multidimensională a conștiinciozității” prezintă delimitările conceptuale și teoriile majore privind trăsăturile de personalitate, accentuându-se importanța conștiinciozității ca dimensiune fundamentală. De asemenea, sunt examinate studiile care investighează legătura dintre conștiinciozitate și alte dimensiuni ale personalității, precum și impactul acesteia asupra comportamentului și performanței individului în diferite contexte. În cadrul acestui capitol, sunt discutate și concepte conexe, cum ar fi convingerile iraționale și valorile personale, care pot influența modul în care conștiinciozitatea se manifestă. Sunt abordate caracteristicile de personalitate ale polițiștilor, așa cum apar în literatura de specialitate. Se adresează, de asemenea, diversele intervenții psihologice și strategii educaționale care pot sprijini dezvoltarea și creșterea nivelului de conștiinciozitate, subliniind importanța acestor intervenții în contextul dezvoltării personale și al performanței în viața profesională. Prin integrarea acestor perspective, capitolul oferă o viziune complexă și integrată asupra conștiinciozității, evidențiind atât dimensiunile teoretice, cât și aplicațiile practice ale acestui concept. Capitolul se încheie cu o sinteză a abordărilor teoretice analizate.

Conștiinciozitatea este definită ca tendința stabilă a individului de a fi organizat, disciplinat, responsabil și orientat spre atingerea obiectivelor. În cadrul modelului Big Five, elaborat de P.T. Costa și R.R. McCrae [8,9], ea este considerată una dintre cele mai predictive trăsături pentru performanța școlară și profesională. Din perspectivă dezvoltativă, nivelul conștiinciozității crește

odată cu maturizarea psihologică și socială, fiind influențat de factori biologici, experiențiali și culturali. În plan educațional, aceasta susține învățarea autoreglată și formarea caracterului [33].

Din punct de vedere teoretic, conceptul este ancorat în tradiția studiului trăsăturilor de personalitate. R.B. Cattell [5] a identificat 16 factori fundamentali de personalitate, reduși ulterior la trei dimensiuni – extraversiune, nevroticism și psihoticism [14]. Modelul Big Five, validat intercultural [8,9], a integrat aceste perspective, definind conștiinciozitatea prin șase fațete: competența, ordinea, simțul datoriei, dorința de realizare, autodisciplina și deliberarea.

Cercetările au demonstrat relații consistente între conștiinciozitate și performanță academică [29], reușită profesională [2] și comportamente prosociale [15, 19]. Trăsătura prezintă o componentă genetică semnificativă, estimată la 30–60%, dar este puternic modelată de experiențele de viață [10,11]. Persoanele conștiincioase manifestă o motivație puternică pentru realizare, capacitate de planificare și autocontrol, fiind mai puțin predispuse la comportamente dezadaptative.

Capitolul abordează, de asemenea, profilul psihologic al polițistului, profesie în care conștiinciozitatea capătă relevanță practică majoră [20]. Studiile lui J. Black [3] arată că polițiștii eficienți prezintă niveluri ridicate de conștiinciozitate, stabilitate emoțională și extraversiune.

În final, sunt analizate posibilitățile de dezvoltare a conștiinciozității prin intervenții psihologice și educaționale. Deși trăsăturile sunt considerate relativ stabile, cercetările longitudinale arată că programele de formare bazate pe autoreglare, planificare și feedback constructiv pot determina creșteri durabile ale nivelului de conștiinciozitate.

În urma analizării conceptului de conștiinciozitate, am dedus propria **definiție** a conștiinciozității, care va servi drept bază în realizarea studiilor experimentale: *Conștiinciozitatea polițistului reprezintă o trăsătură de personalitate înnăscută, dar susceptibilă de dezvoltare, exprimată prin tendința stabilă de a acționa organizat, responsabil și perseverent, în acord cu normele instituționale, valorile morale și principiile etice ale profesiei.* Ea implică autoreglare cognitivă și emoțională, asumarea sarcinilor, respectarea regulilor și orientarea către obiective profesionale, chiar și în contexte dificile sau ambigue.

Dăm prioritate acestei definiții deoarece reflectă: 1. perspectiva psihologiei dezvoltării, potrivit căreia trăsăturile de personalitate, deși relativ stabile, pot fi modelate în contexte formative specifice; 2. abordarea educațională asupra profesiei de polițist, care implică formarea continuă a competențelor psiho-morale și socio-profesionale; 3. dimensiunea aplicativă a cercetării, întrucât definirea conștiinciozității ca trăsătură „susceptibilă de dezvoltare” justifică necesitatea și eficiența intervențiilor psihologice structurate în cadrul instituțional; 4. corelarea cu realitatea profesională

a polițistului, în care autoreglarea, perseverența și responsabilitatea devin criterii definitorii pentru performanță, adaptare și etică.

Capitolul 2 "Studiul experimental privind conștiinciozitatea la polițiști" prezintă demersul științific de investigare a nivelului conștiinciozității la polițiști și a factorilor determinanți ai comportamentului conștiincios, ca dimensiuni importante în predicția performanței în activitate.

Scopul cercetării experimentale constă în investigarea conștiinciozității la polițiști și a factorilor determinanți ai acesteia (trăsături de personalitate, valori personale și convingeri iraționale), în vederea conceperii unui program de intervenție psihologică centrat pe dezvoltarea conștiinciozității polițiștilor.

Obiectivele cercetării: a) Elaborarea unui model integrativ de cercetare experimentală constatativă, care să includă evaluarea principalilor factori care influențează dezvoltarea conștiinciozității la polițiști; b) Evaluarea personalității polițiștilor, analiza convingerilor iraționale, studierea laturii atitudinal-valorice a personalității și surprinderea trăsăturilor specifice acestei categorii profesionale în funcție de gen, vârstă și corp profesional; c) Determinarea nivelului de dezvoltare a conștiinciozității, precum și identificarea raportului dintre nivelul de conștiinciozitate, trăsăturile de personalitate, valorile personale și convingerile iraționale; d) Construirea unui model predictiv al conștiinciozității, prin stabilirea contribuției trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale, la predicția comportamentului conștiincios al polițiștilor.

Pornind de la scopul și obiectivele enunțate anterior, **ipoteza generală** pentru studiul experimental se formulează astfel: Se presupune că nivelul de conștiinciozitate manifestat de polițiști este influențat de variabile socio-demografice (precum vârsta, genul și corpul profesional), de alte trăsături de personalitate, de convingerile iraționale și de valorile personale, acești factori acționând ca predictori relevanți ai acestei trăsături.

Ipotezele operaționale ale cercetării:

Ipoteza 1. Ne așteptăm ca scorurile la conștiinciozitate, trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale să difere în funcție de gen, vârstă și corp profesional.

Ipoteza 2. Presupunem existența unei relații semnificative între nivelul de conștiinciozitate și celelalte trăsături de personalitate: extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie.

Ipoteza 3. Presupunem faptul că nivelul conștiinciozității la polițiști este asociat negativ cu manifestarea convingerilor iraționale, atât în ansamblu, cât și la nivelul dimensiunilor acestora (toleranță scăzută la frustrare, gândire catastrofică, autodeprecieri, imperativul „trebuie”).

Ipoteza 4. Presupunem că nivelul de conștiinciozitate manifestat de polițiști este asociat pozitiv cu valorile personale adoptate, precum respectarea regulilor, autonomia, recunoașterea profesională, relațiile sociale, provocarea și siguranța.

Ipoteza 5. Presupunem că trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale – în calitate de factori motivaționali și cognitivi – contribuie semnificativ la predicția nivelului de conștiinciozitate manifestat de polițiști.

Variabilele cercetării, 17 la număr, au fost operaționalizate prin metode validate, urmărind evaluarea relației dintre conștiinciozitate, trăsături de personalitate, convingeri iraționale și valori personale. *Variabila independentă* – conștiinciozitatea ca trăsătură de personalitate – fiind măsurată cu ajutorul Scalei de conștiinciozitate din Chestionarul FFPI și Chestionarul UFFM-I – Scala conștiinciozității. *Variabilele dependente*: 1) trăsăturile de personalitate: extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie – măsurate cu ajutorul Chestionarului Five-Factor Personality Inventory; 2) atitudinile și convingerile iraționale: scorul global al iraționalității, Trebuie, toleranța scăzută la frustrare, gândirea catastrofică și autodeprecieră – măsurate cu ajutorul Scalei de atitudini și convingeri II (ABS II); 3) valorile personale: autoritate, autonomie, recunoaștere profesională, relații sociale, respectarea regulilor, provocare și siguranță - măsurate cu ajutorul Chestionarului de evaluare a valorilor V 21.

Cercetarea experimentală constatativă a presupus parcurgerea a patru **etape**: 1. delimitarea conceptuală a dimensiunilor analizate, determinarea instrumentelor de cercetare și stabilirea eșantionului experimental. 2. aplicarea instrumentelor psihologice și colectarea datelor de la eșantionul stabilit. 3. analiza statistică a datelor obținute, interpretarea și sintetizarea rezultatelor înregistrate. 4. confirmarea ipotezelor cercetării și formularea concluziilor, precum și recomandările privind dezvoltarea conștiinciozității la polițiști.

Eșantionul a fost compus din 500 de polițiști operativi din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Olt, cu vârste cuprinse între 21 până la 57 de ani, cu media de 36,86 ani (Tabelul 1.).

Tabelul 1. Date privind eșantionul cercetării

Gen	Vârstă	Corp profesional
71 femei (14,2%)	21-35 ani (44%)	461 agenți (92,2%)
429 bărbați (85,8%)	36-45 ani (36,4%)	39 ofițeri (7,8%)
	46-57 ani (19,6%)	

Rezultatele cercetării. Pentru verificarea **Ipotezei 1**, conform căreia scorurile la conștiinciozitate, trăsături de personalitate, convingeri iraționale și valori personale diferă în funcție de gen, vârstă și corp profesional, s-au efectuat analize pe grupuri demografice. Comparativ, femeile au înregistrat scoruri semnificativ mai mari la Conștiinciozitate conform

UFFM-I ($U = 11.253$, $p = 0,014$) și Scala Conștiinciozitate FFPI ($U = 14.702$, $p = 0,020$) – vezi Figura 1.

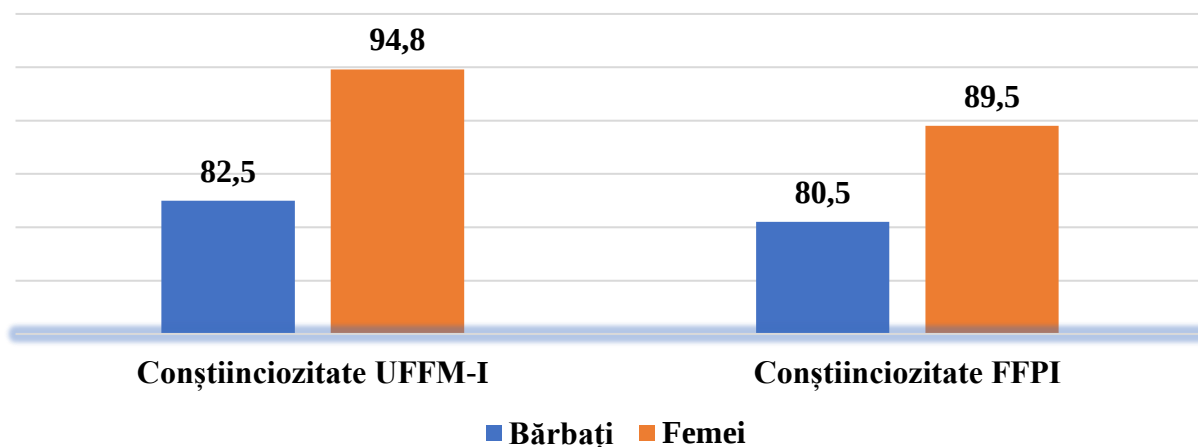


Figura 1. Scorurile medii pentru dimensiunea Conștiinciozitate - diferențe semnificative în funcție de gen

Amabilitatea a fost mai ridicată la femei ($U = 12.513$, $p = 0,016$) – Figura 2. Această diferență poate fi pusă în relație cu tendința femeilor de a manifesta comportamente mai prosociale, empatică și de colaborare, ceea ce poate reflecta o adaptare relațională mai pronunțată în contextul profesiei. Celelalte dimensiuni nu au evidențiat diferențe semnificative ($p > 0.05$), ceea ce sugerează o relativă omogenitate între genuri în ceea ce privește trăsăturile generale de funcționare a personalității.

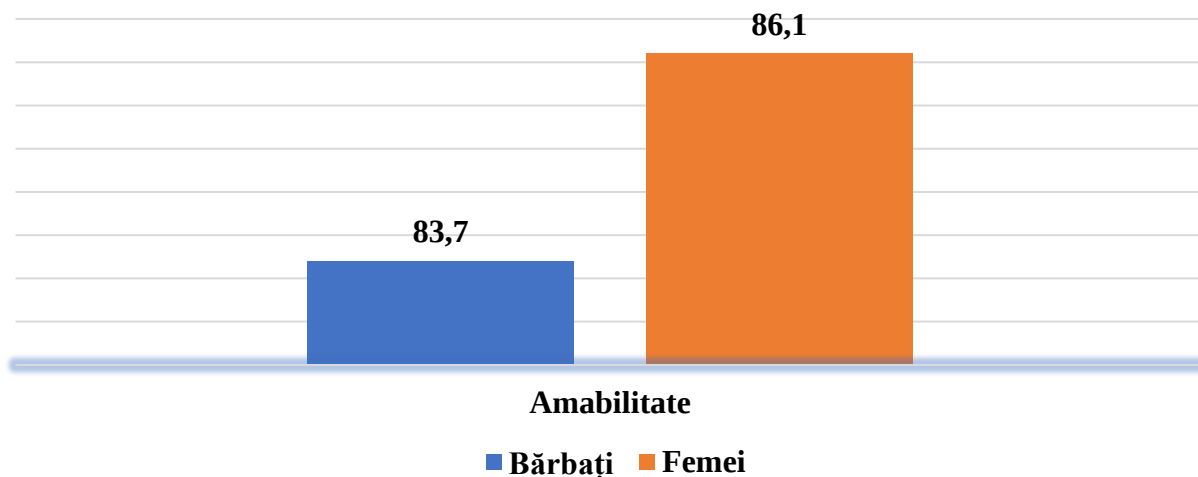


Figura 2. Scorurile medii pentru dimensiunea Amabilitate - diferențe semnificative în funcție de gen

Bărbații au înregistrat scoruri semnificativ mai mari la scorul global al iraționalității ABS-II ($U = 10.630$, $p < 0,001$) și la toate subscalele ABS-II evaluate – Figura 3. Această diferență, statistic semnificativă, reflectă o tendință generală conform căreia bărbații manifestă, în medie, un nivel mai pronunțat al gândirii iraționale.

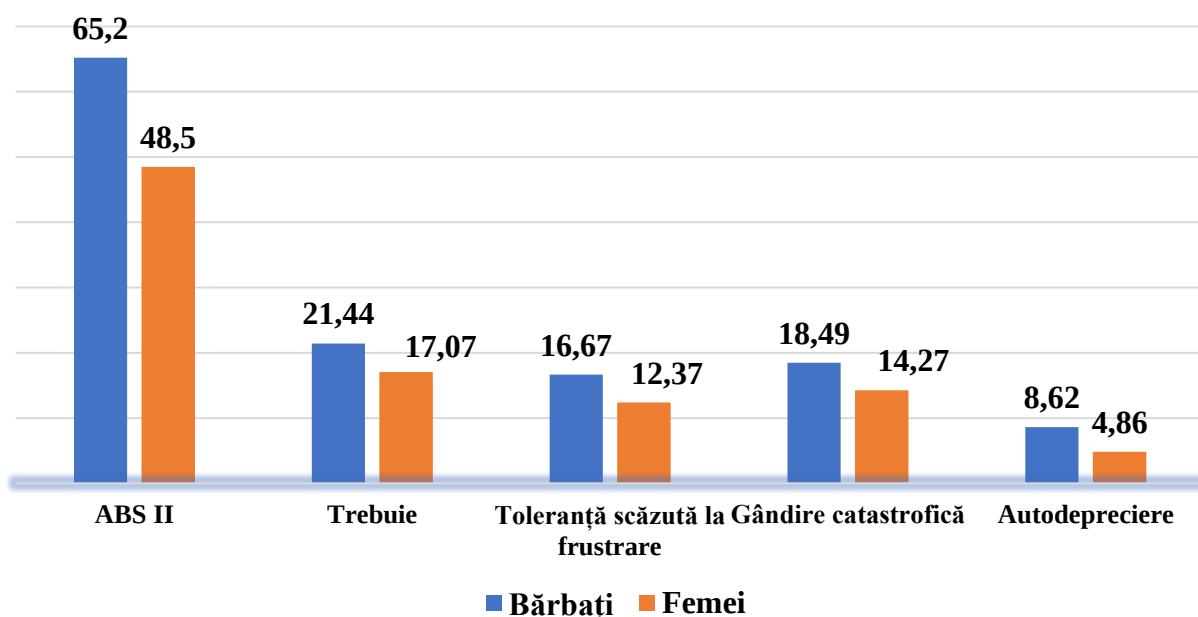


Figura 3. Scorurile medii pentru scalele iraționalității - diferențe semnificative în funcție de gen

În privința valorilor personale, bărbații au valorizat mai puternic autoritatea ($U = 8.721$, $p < 0,001$) și recunoașterea profesională ($U = 13.009$, $p = 0,047$), în timp ce femeile au acordat o importanță mai mare siguranței ($U = 11.455$, $p = 0,001$) – Figura 4. Pentru alte valori precum autonomie, relații sociale, respectare reguli și provocare nu s-au găsit diferențe semnificative între genuri.

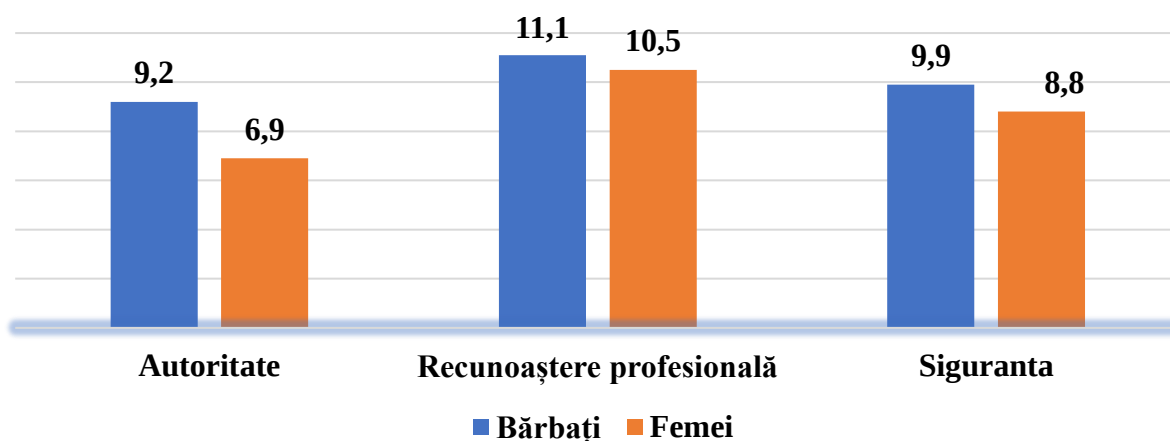


Figura 4. Scorurile medii pentru scalele valorilor personale - diferențe semnificative în funcție de gen

Testul Kruskal–Wallis H nu a evidențiat valori diferite statistic semnificativ în funcție de vârstă la Scala Conștiințiozitate. În schimb, analiza datelor a evidențiat existența unor diferențe statistic semnificative între cele trei grupe de vârstă în ceea ce privește scorurile obținute la dimensiunile Extraversie și Stabilitate emoțională.

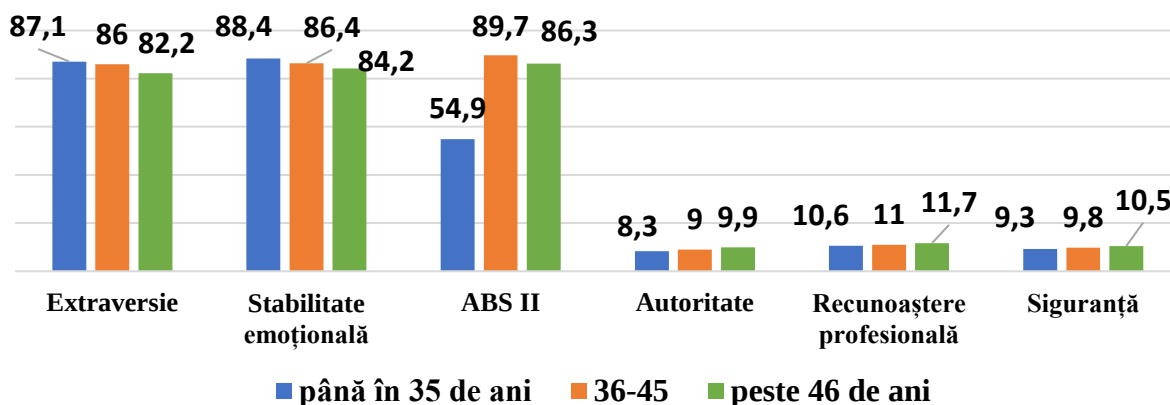


Figura 5. Scorurile medii pentru dimensiunile care au înregistrat diferențe semnificative în funcție de vârstă

Extraversia a scăzut odată cu vârsta, $H(2) = 21,576$, $p < 0,001$, iar stabilitatea emoțională a înregistrat valori mai mari la grupa tânără și mai scăzute la grupa peste 46 de ani, $H(2) = 25,872$, $p < 0,001$. Toate subscalele ABS-II au prezentat diferențe semnificative în funcție de vârstă, evidențiindu-se o creștere a indicatorilor de iraționalitate odată cu înaintarea în vârstă. Valorile autoritate, recunoaștere profesională și siguranță au crescut pe măsură ce vârsta a avansat, cu diferențe semnificative statistice – Figura 5. În Tabelul 3 prezentăm diferențele semnificative pentru dimensiunile analizate în funcție de vârstă: medii, deviații standard și rezultatele testului Kruskal-Wallis.

Compararea agenților cu ofițerii nu a relevat diferențe semnificative pentru majoritatea dimensiunilor psihologice; singura valoare diferențiată semnificativ a fost Autoritatea, mai ridicată la ofițeri ($p < 0,001$). Deși ofițerii au înregistrat scoruri medii mai mari la dimensiunile personalității: amabilitate, conștiinciozitate și autonomie, diferențele nu au fost statistice semnificative ($p > 0,05$). Se poate presupune că aceste trăsături sunt relativ stabile între categoriile profesionale, probabil ca urmare a procesului de selecție similar și a culturii instituționale comune.

Nu s-au identificat diferențe semnificative între agenți și ofițeri în ceea ce privește scorurile la iraționalitatea globală și subscalele asociate (Trebuie, Gândire catastrofică, Toleranță scăzută la frustrare, Autodeprecieri). Acest rezultat sugerează că nivelul de distorsiuni cognitive este comparabil între cele două categorii, probabil reflectând expunerea similară la stresul profesional.

Singura diferență semnificativă statistic a fost înregistrată în cazul valorii Autoritate ($U = 5605$, $p < 0,001$). Ofițerii au acordat o importanță semnificativ mai mare acestei valori în comparație cu agenții. Acest rezultat este congruent cu specificul funcțional al ofițerilor, care ocupă în general poziții de conducere și au responsabilități decizionale mai ample. Importanța crescută acordată autorității reflectă o orientare accentuată spre ierarhie, control organizațional și consolidarea statutului profesional.

Datele susțin ipoteza conform căreia scorurile la conștiinciozitate, trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale diferă în funcție de variabilele socio-demografice analizate; totuși, amplitudinea efectelor variază. Impactul vârstei este substanțial și transversal asupra tuturor dimensiunilor, cel al genului este selectiv, iar diferențele între agenți și ofițeri se concentrează doar pe valoarea Autoritate.

Rezultatele confirmă ipoteza inițială, însă amplitudinea efectelor diferă în funcție de variabila socio-demografică: a) Vârsta are cel mai puternic impact, transversal asupra tuturor dimensiunilor psihologice analizate; b) Genul influențează selectiv anumite dimensiuni (conștiinciozitate, amabilitate, iraționalitate, valori personale); c) Corpul profesional produce diferențe doar în ceea ce privește valoarea Autoritate.

Ipoteza 2, conform căreia nivelul de conștiinciozitate se asociază pozitiv cu extraversia, amabilitatea, stabilitatea emoțională și autonomia a fost confirmată. Conștiinciozitatea corelează pozitiv și semnificativ statistic cu extraversia ($\rho = 0,400$; $p < 0,001$), amabilitatea ($\rho = 0,560$; $p < 0,001$), stabilitatea emoțională ($\rho = 0,484$; $p < 0,001$) și autonomia ($\rho = 0,463$; $p < 0,001$). Aceste asocieri indică un profil adaptativ în care conștiinciozitatea coexprimă sociabilitate, cooperare, echilibru emoțional și autonomie.

Valorile coeficientului Spearman (ρ) evidențiază relații pozitive cu intensitate cuprinsă între moderată și moderat–puternică, toate semnificative statistic ($p < 0,001$).

Figura 6 ilustrează intensitatea corelațiilor Spearman dintre Conștiinciozitate și celelalte trăsături de personalitate: Extraversie, Amabilitate, Stabilitate emoțională și Autonomie. Valorile coeficientului Spearman (ρ) evidențiază relații pozitive cu intensitate cuprinsă între moderată și moderat–puternică, toate semnificative statistic ($p < 0,001$).

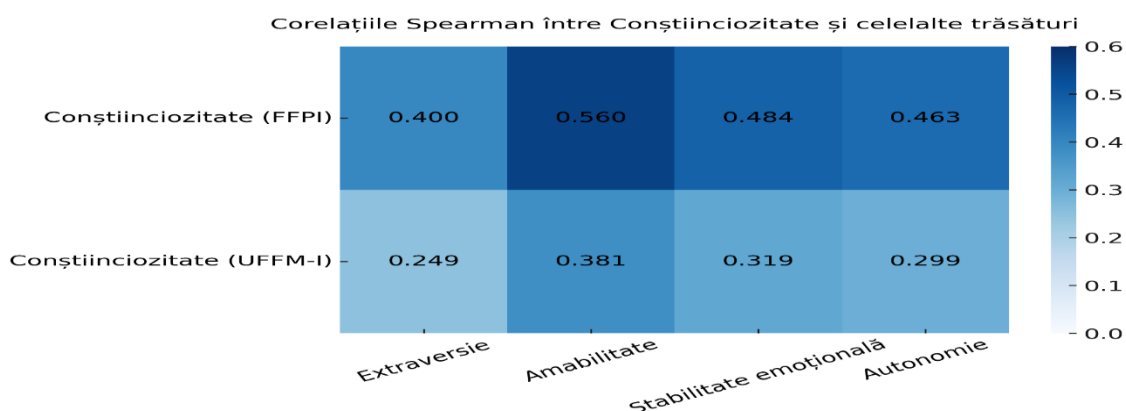


Figura 6. Intensitatea corelațiilor Spearman dintre Conștiinciozitate și trăsăturile de personalitate

Ipoteza conform căreia „există o relație semnificativă între nivelul de conștiinciozitate și celelalte trăsături de personalitate (extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie)”

a fost confirmată de rezultatele obținute în urma aplicării coeficientului de corelație Spearman. . Cu alte cuvinte, pe măsură ce nivelul de conștiinciozitate crește, cresc și nivelurile de extraversie, amabilitate, stabilitate emoțională și autonomie.

Această constatare este relevantă pentru profilul profesional al polițistului, întrucât sugerează că angajații care manifestă un comportament conștiincios – adică sunt organizați, responsabili și orientați spre obiective – prezintă și alte caracteristici funcționale esențiale pentru activitatea polițienească: sunt mai sociabili, mai empatici, mai echilibrați emoțional și capabili să ia decizii autonome.

Ipoteza 3, privind asocierea negativă dintre conștiinciozitate și convingerile iraționale, a fost confirmată parțial. Corelațiile identificate au avut o intensitate mică spre moderată: toleranță scăzută la frustrare ($\rho = -0,126$; $p = 0,005$), gândire catastrofică ($\rho = -0,140$; $p = 0,002$), autodepreciere ($\rho = -0,273$; $p < 0,001$) și scorul global ABS-II ($\rho = -0,150$; $p = 0,001$). Singura dimensiune care nu a prezentat o relație semnificativă cu conștiinciozitatea a fost Trebuie ($p = 0,181$). Aceste rezultate sugerează un efect protector al conștiinciozității împotriva cognițiilor iraționale, în special față de gândirea catastrofică și autodepreciere. În contextul profesiei de polițist, caracterizată prin niveluri ridicate de stres și presiune decizională, această asociere prezintă o relevanță practică semnificativă. Persoanele cu un nivel înalt al conștiinciozității sunt mai puțin vulnerabile la cogniții iraționale și dispun de o capacitate superioară de autoreglare emoțională și cognitivă, aspecte care contribuie direct la menținerea eficienței profesionale și la adaptarea optimă în situații solicitante.

În Figura 7. prezentăm grafic corelațiile dintre Conștiinciozitate și dimensiunile iraționalității. Barele albastre indică corelații semnificative statistic ($p < 0,001$), iar bara roșie (Trebuie) indică lipsa de corelație.

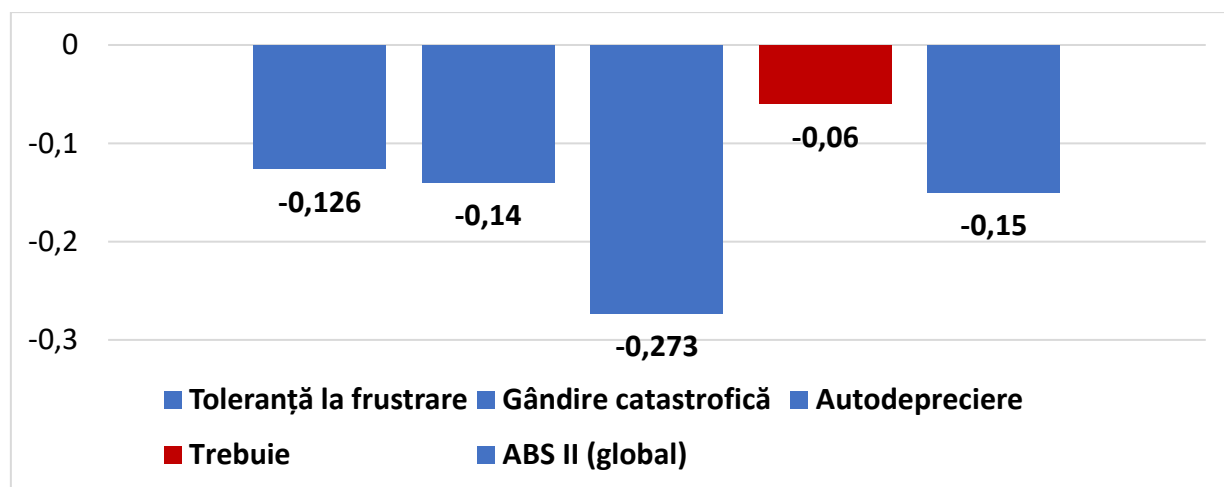


Figura 7. Corelațiile dintre Conștiinciozitate și Dimensiunile Convingerilor Iraționale

Ipoteza 4, privind asocierea pozitivă dintre conștiinciozitate și valorile personale, a fost confirmată în mare măsură. Corelațiile Spearman au evidențiat asocieri pozitive semnificative statistic între conștiinciozitate și: autonomie ($\rho = 0,258$; $p < 0,001$), recunoaștere profesională ($\rho \approx 0,295$; $p < 0,001$), relații sociale ($\rho \approx 0,457$; $p < 0,001$), respectarea regulilor ($\rho \approx 0,622$; $p < 0,001$), provocare ($\rho \approx 0,275$; $p < 0,001$) și siguranță ($\rho \approx 0,256$; $p < 0,001$). Corelația cu autoritatea a fost slabă ($\rho = 0,113$; $p = 0,012$) și nu a atins un nivel de semnificație relevant în modelul final. Această asociere slabă sugerează că conștiinciozitatea nu are o legătură consistentă sau predictivă cu adoptarea autorității ca valoare personală. Persoanele conștiincioase tind să fie orientate spre respectarea regulilor, autodisciplină și îndeplinirea responsabilităților, ceea ce nu implică neapărat o preocupare pentru deținerea autorității sau pentru influența asupra altora.

În figura 8. reprezentăm grafic corelațiile dintre Conștiinciozitate și Valorile personale analizate.

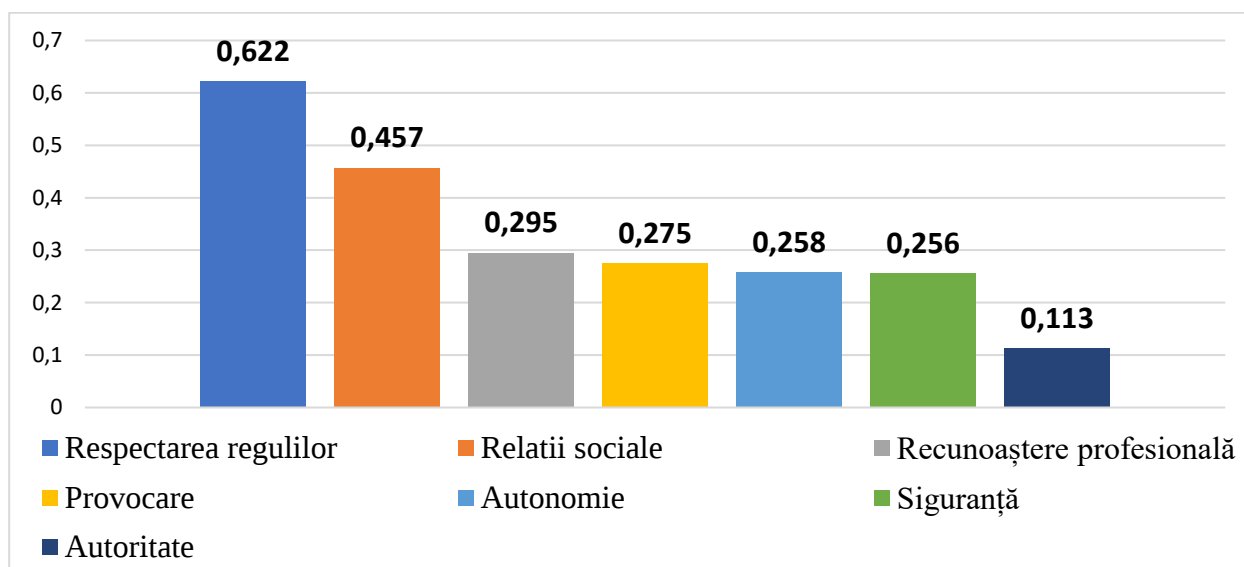


Figura 8. Corelațiile dintre Conștiinciozitate și Valorile personale

Aceste rezultate indică faptul că persoanele cu un nivel ridicat de conștiinciozitate tind să valorizeze respectarea regulilor și relațiile sociale, dar și aspecte legate de autonomie, provocare și siguranță, configurând un profil valoric echilibrat, orientat spre ordine, stabilitate și performanță. În contextul profesional al polițiștilor, aceste corelații subliniază importanța conștiinciozității ca trăsătură predictivă pentru comportamente etice, disciplinate și motivate intrinsec. Astfel, chiar dacă magnitudinea coeficienților diferă, ipoteza se validează în mod semnificativ, confirmând că polițiștii cu un nivel ridicat de conștiinciozitate sunt mai predispuși să adopte valori precum respectarea regulilor, recunoașterea profesională, autonomia, provocarea, relațiile sociale și siguranța, ceea ce are implicații importante pentru selecția, formarea și motivarea personalului din structurile de ordine publică.

Pentru evaluarea **Ipotezei 5**, conform căreia trăsăturile de personalitate, convingerile iraționale și valorile personale contribuie semnificativ la predicția conștiinciozității, s-a aplicat regresia liniară multiplă în trei blocuri.

Analiza de regresie multiplă a evidențiat un set de predictorii semnificativi proveniți din sfera trăsăturilor de personalitate, a convingerilor iraționale și a valorilor personale. Dintre trăsăturile de personalitate, amabilitatea ($\beta = 0,307$; $p < 0,001$), stabilitatea emoțională ($\beta = 0,224$; $p < 0,001$) și autonomia ($\beta = 0,113$; $p = 0,004$) au contribuit pozitiv și semnificativ la modelul final, indicând un profil echilibrat și cooperant. În ceea ce privește dimensiunile cognitive, scorul global al iraționalității ($\beta = -0,121$; $p = 0,004$), autodeprecierea ($\beta = -0,105$; $p = 0,015$) și toleranța scăzută la frustrare ($\beta = -0,091$; $p = 0,039$) s-au dovedit predictorii negativi semnificativi, ceea ce arată că nivelurile ridicate de gândire irațională se asociază cu o scădere a adaptării psihologice. În sfera valorilor personale, respectarea regulilor ($\beta = 0,406$; $p < 0,001$) și siguranța ($\beta = 0,112$; $p = 0,005$) au avut o influență pozitivă semnificativă, în timp ce provocarea ($\beta = -0,089$; $p = 0,021$) s-a corelat negativ cu variabila criteriu.

Modelul care include doar trăsăturile de personalitate explică aproximativ 37,9% din variația conștiinciozității, $R^2 = 0,379$, F semnificativ $p < 0,001$, predictorii semnificativi fiind amabilitatea, stabilitatea emoțională și autonomia. Adăugarea dimensiunilor iraționale a crescut R^2 cu 0,032, iar predictorii negativi semnificativi au fost scorul global ABS-II, autodeprecierea și toleranța scăzută la frustrare. Introducerea valorilor personale a produs cea mai mare creștere a puterii explicative, $\Delta R^2 = 0,158$, R^2 total = 0,569, predictorii esențiali fiind respectarea regulilor, siguranța și, în sens negativ, provocarea. Modelul complet a explicat aproximativ 57% din variația conștiinciozității, ceea ce în psihologie reprezintă o putere explicativă remarcabilă, justificând abordarea integrativă a factorilor de personalitate, cognitivi și axiologici în explicarea trăsăturii.

În concluzie, ipoteza 5 a fost confirmată pe deplin. Prin utilizarea regresiei ierarhice, s-a demonstrat că: trăsăturile de personalitate explică o proporție considerabilă din variația conștiinciozității ($R^2 = 0,379$); convingerile iraționale aduc un plus semnificativ ($\Delta R^2 = 0,032$), iar scorul global la iraționalitate, autodeprecierea și toleranța scăzută la frustrare se dovedesc predictorii negativi semnificativi; valorile personale au cel mai mare aport suplimentar ($\Delta R^2 = 0,158$), mai ales respectarea regulilor și siguranța. Figura 9. prezintă un grafic al evoluției coeficientului R^2 în cadrul regresiei ierarhice, în funcție de blocurile introduse. Se observă că fiecare set nou de predictorii contribuie la creșterea semnificativă a capacității explicative a modelului.

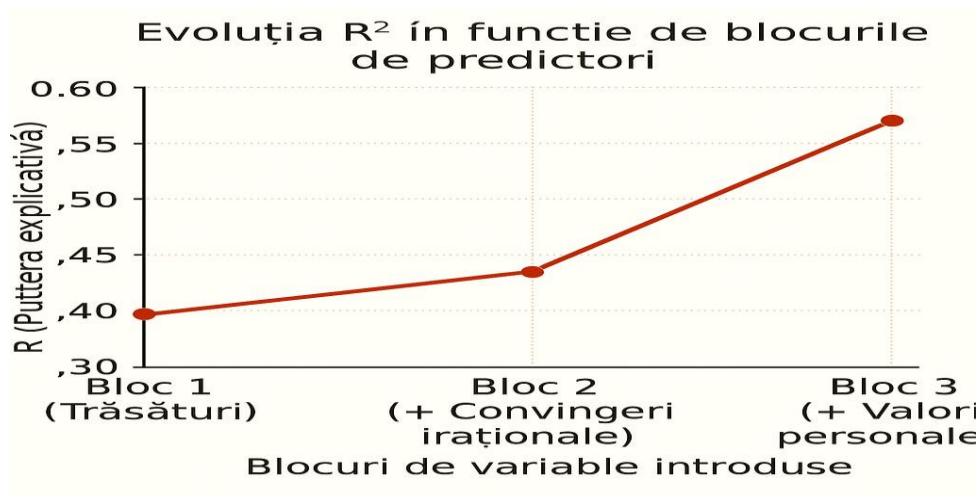


Figura 9. Evoluția coeficientului de determinare (R^2) în regresia ierarhică

Scopul cercetării de a identifica factorii care influențează conștiinciozitatea polițiștilor a fost atins, oferind un profil psihologic coerent al polițistului conștiincios. Genul și vârsta influențează în mod selectiv anumite dimensiuni psihologice, femeile prezentând scoruri mai ridicate la conștiinciozitate și amabilitate, iar vârsta fiind asociată cu modificări transversale ale trăsăturilor și ale cognițiilor iraționale. Amabilitatea și stabilitatea emoțională s-au dovedit predictorii pozitivi importanți ai conștiinciozității. Convingerile iraționale, în special autodeprecieri și intoleranța la frustrare, corelează negativ cu conștiinciozitatea. Valorile personale, în special respectarea regulilor, relațiile sociale și siguranța, joacă un rol major în configurarea conștiinciozității. Modelul integrat de regresie arată că trăsăturile de personalitate explică o parte substanțială din variație, iar includerea factorilor cognitivi și valorici îmbunătățește în mod semnificativ predictibilitatea, ceea ce oferă o fundație solidă pentru programe de intervenție psihologică orientate spre dezvoltarea conștiinciozității în contextul polițienesc.

Prin urmare, analiza integrată arată că rezultatele obținute la ipotezele 3 și 4 nu sunt doar relații bivariante, ci se mențin și în cadrul unui model multivariat complex (ipoteza 5), ceea ce conferă o validitate internă și externă sporită concluziilor. Conștiinciozitatea polițiștilor nu poate fi înțeleasă doar prin prisma unei singure categorii de factori, ci rezultă din interacțiunea dintre trăsături stabile de personalitate, cogniții raționale/iraționale și sistemul de valori personale. Această convergență confirmă robustețea rezultatelor și oferă un fundament solid pentru recomandări aplicative în formarea și dezvoltarea profesională a polițiștilor.

Capitolul 3 "Dezvoltarea conștiinciozității și diminuarea convingerilor iraționale la polițiști" prezintă metodologia experimentului formativ. Pornind de la factorii identificați în experimentul de constatare, am proiectat o intervenție care să influențeze atât direct, cât și indirect conștiinciozitatea polițiștilor. **Scopul** experimentului formativ a fost dezvoltarea conștiinciozității

ca trăsătură de personalitate, în sensul creșterii acesteia, prin intervenții psihologice integrative și diminuarea convingerilor iraționale la polițiști, ca urmare a participării la programul de intervenție psihologică. **Ipoteza generală** a afirmat că, în urma implementării unui program de intervenție psihologică, centrat pe restructurarea convingerilor iraționale și dezvoltarea personală, se va înregistra o creștere semnificativă a nivelului de conștiinciozitate la polițiștii participanți. Ipoteza specifică a anticipat creșterea conștiinciozității și reducerea convingerilor iraționale în grupul experimental comparativ cu grupul de control.

Obiectivele generale au fost următoarele: 1. elaborarea unui program de intervenție pentru îmbunătățirea conștiinciozității și reducerea convingerilor iraționale; 2. aplicarea programului la grupul experimental; 3. evaluarea eficienței în cadrul experimentului de control; 4. formularea concluziilor și recomandărilor pentru specialiști. **Obiectivele specifice** au vizat dezvoltarea personală prin autocunoaștere și conștientizarea nivelului propriu de conștiinciozitate, înțelegerea importanței atitudinii față de muncă și creșterea implicării profesionale, învățarea tehnicilor de gestionare a timpului, creșterea empatiei și reducerea barierelor în comunicare, dezvoltarea înțelegerii și a exprimării emoțiilor și a autocontrolului emoțional, consolidarea încrederii și a autonomiei personale, diminuarea efectelor iraționalității și conștientizarea sau dezvoltarea valorilor personale adaptative.

Variabila independentă: programul de intervenție psihologică la care polițiștii participă cu scopul dezvoltării conștiinciozității și diminuării iraționalității. **Variabile dependente:** conștiinciozitatea ca trăsătură de personalitate și convingerile iraționale.

Instrumente diagnostice utilizate. Întrucât în prima parte a cercetării noastre am constatat sensibilitatea mai mare a instrumentului UFFM-I în captarea trăsăturii la niveluri înalte, dat fiind caracterul său specializat și structurarea detaliată pe fațete ale conștiinciozității, am optat pentru utilizarea acestui chestionar: **Unfolding Five Factor Model Inventory (UFFM-I) – Scala conștiinciozității** - evaluează cele șase fațete ale Conștiinciozității: Competență, Ordine, Simțul datoriei, Dorința pentru realizare, Autodisciplină și Precauție. **Scala de atitudini și convingeri II (ABS-II)** – evaluează convingerile iraționale și raționale descrise în teoria lui Albert Ellis.

Eșantion: Programul a fost implementat la 24 de polițiști tineri, 23–30 de ani ($M = 26,25$; $SD = 2,72$), împărțiți în două grupuri egale. Grupul experimental a beneficiat de training psihologic de grup și de consilierea factorilor de conducere, iar grupul de control nu a beneficiat de intervenție.

Intervenția, derulată exclusiv în grupul experimental, a inclus 18 sesiuni de grup, câte trei pe lună, timp de șase luni (ianuarie–iunie 2024), cu durată de circa două ore fiecare. Programul a fost construit pe baza conceptelor din capitolul teoretic și a rezultatelor din capitolul 2. Strategia a

avut trei dimensiuni principale: diminuarea convingerilor iraționale prin identificarea erorilor cognitive, verificarea dovezilor și restructurare cognitivă; dezvoltarea valorilor personale prin consolidarea valorilor adaptative, activarea motivației intrinseci și conectarea schimbării la valori; dezvoltarea conștiinciozității prin lucrul explicit pe fațetele sale. Consilierea psihologică a factorilor de comandă a urmărit schimbarea atitudinilor și optimizarea relației cu subordonații. (vezi Figura 10.)

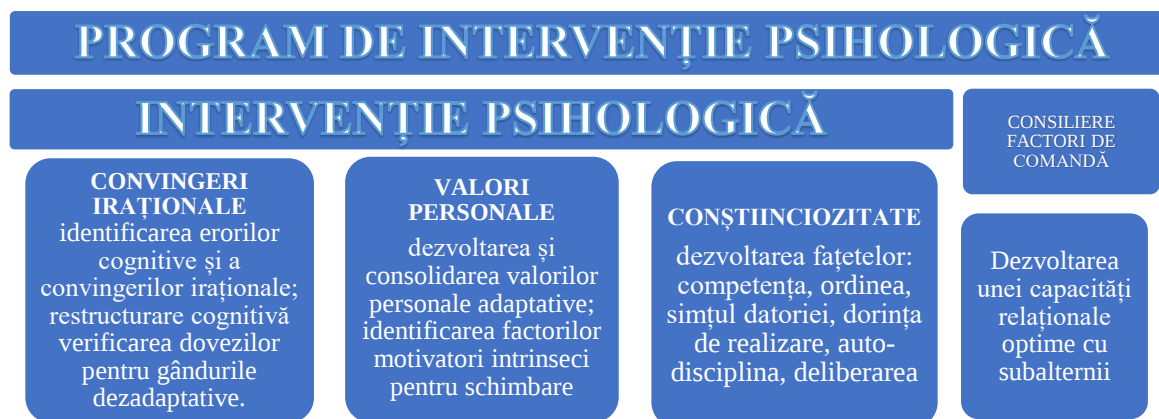


Figura 10. Structurarea programului de intervenție psihologică

Rezultatele experimentului formativ. Eficiența programului de intervenție psihologică a fost evaluată prin comparații test–retest în grupul experimental, test–retest în grupul de control și comparație între grupuri la etapa retest. Analizele, realizate în SPSS 16, au utilizat teste neparametrice: Wilcoxon pentru pre-post în interiorul grupurilor și U Mann-Whitney pentru comparațiile între grupuri la retest.

a) În grupul experimental, la UFFM-I s-au înregistrat creșteri ale mediilor la toate fațetele Conștiinciozității, între etapa test și retest.

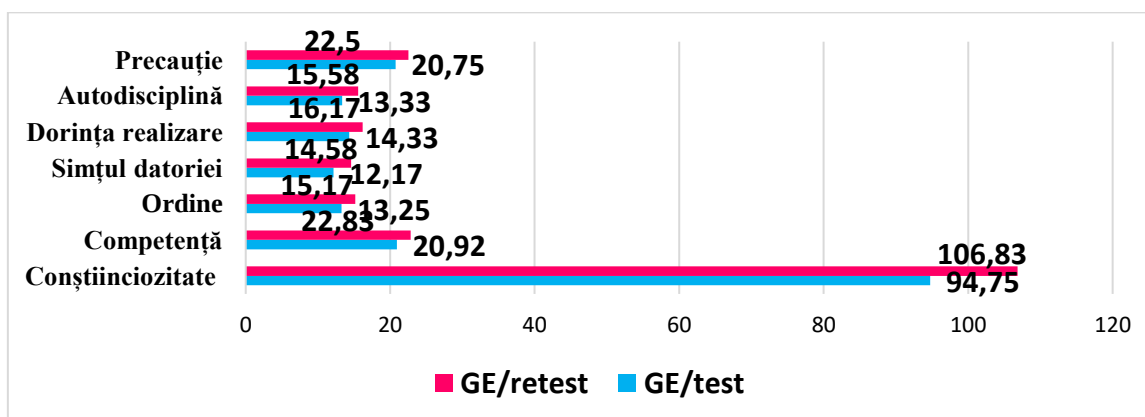


Figura 11. Grupul experimental test-retest (scoruri medii) -Fațetele conștiinciozității

Potrivit rezultatelor prezentate grafic – Figura 11, se înregistrează diferențe între media scorurilor obținute de subiecții din grupul experimental în etapa test-retest. Analizând rezultatele

obținute, putem concluziona faptul că activitățile realizate pe parcursul programului de intervenție psihologică, au produs o modificare pozitivă semnificativă în scorurile aferente unor dimensiuni ale personalității.

Testul Wilcoxon a arătat diferențe semnificative între test și retest pentru toate fațetele conștiinciozității. Scorurile medii au crescut semnificativ în grupul experimental, indicând o îmbunătățire a conștiinciozității generale și a subdimensiunilor sale. Astfel: Ordinea a crescut de la 13,25 la 15,17 ($z = -3,134$, $p = 0,002$); Dorința de realizare, de la 14,33 la 16,17 ($z = -3,115$, $p = 0,002$); Autodisciplina, de la 13,33 la 15,58 ($z = -3,213$, $p = 0,001$); Simțul datoriei, de la 12,17 la 14,58 ($z = -3,165$, $p = 0,002$); Competența, de la 20,92 la 22,83 ($z = -3,123$, $p = 0,001$); Precauția, de la 20,75 la 22,50 ($z = -3,140$, $p = 0,002$).

În concluzie, creșterea scorurilor la Conștiinciozitate obținute de către subiecții din GE în etapa retest, sugerează faptul că intervenția a avut un efect transformativ pozitiv, dezvoltarea personalității fiind posibilă chiar și într-un timp relativ scurt, atunci când participanții beneficiază de un mediu de învățare structurat și de practică continuă.

La ABS-II, scorurile au scăzut semnificativ între etapele test și retest, cu valori Wilcoxon semnificative ($p \leq 0,005$). Concluzia este că intervenția a produs creșteri robuste ale conștiinciozității și reduceri marcante ale iraționalității.

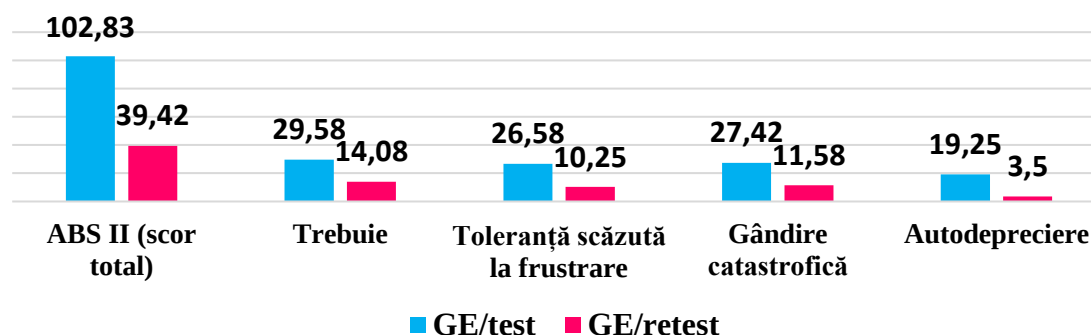


Figura 12. Grupul experimental test-retest - Atitudini și convingeri iraționale

Potrivit rezultatelor prezentate grafic – Figura 12., stabilim diferențe între media scorurilor obținute de subiecții din grupul experimental în etapa test-retest, la proba de atitudini și convingeri iraționale. Analizând rezultatele obținute, putem concluziona faptul că activitățile realizate pe parcursul programului de intervenție psihologică, au avut un efect pozitiv asupra atitudinilor și convingerilor iraționale ale subiecților, influențând în sens descrescător scorurile la toate dimensiunile evaluate.

Testul Wilcoxon a evidențiat diferențe semnificative statistic între scorurile obținute la test și cele de la retest în cadrul grupului experimental pentru toate dimensiunile scalei de atitudini și convingeri iraționale. Scorurile medii au înregistrat scăderi considerabile de la test la retest, ceea

ce indică o diminuare a nivelului convingerilor iraționale după desfășurarea intervenției psihologice. Scorul total la scala ABSII a scăzut de la o medie de 102,83 la test la 39,42 la retest ($z = 3,062$, $p = 0,002$), scorul la Trebuie a scăzut de la 29,58 la 14,08 ($z = 2,825$, $p = 0,005$), la Toleranță scăzută la frustrare de la 26,58 la 10,25 ($z = 3,061$, $p = 0,002$), la Gândire catastrofică a scăzut de la 27,42 la 11,58 ($z = 2,936$, $p = 0,003$), iar la Autodeprecieri de la 19,25 la 3,50 ($z = 2,936$, $p = 0,003$). Aceste rezultate susțin eficiența programului de intervenție în reducerea atitudinilor și convingerilor iraționale ale participanților din grupul experimental.

b) În grupul de control, UFFM-I a rămas stabil între etapele test și retest: scor total 93,33 la 93,67, fără diferențe semnificative la niciuna dintre fațetele conștiinciozității ($p > 0,05$). Potrivit rezultatelor ilustrate grafic – Figura 13, se constată absența unor diferențe semnificative între valorile medii ale scorurilor obținute de participanții din grupul de control în etapa de retest, atât pentru scorul total al Conștiinciozității, cât și pentru fiecare dintre cele șase fațete componente ale acesteia.

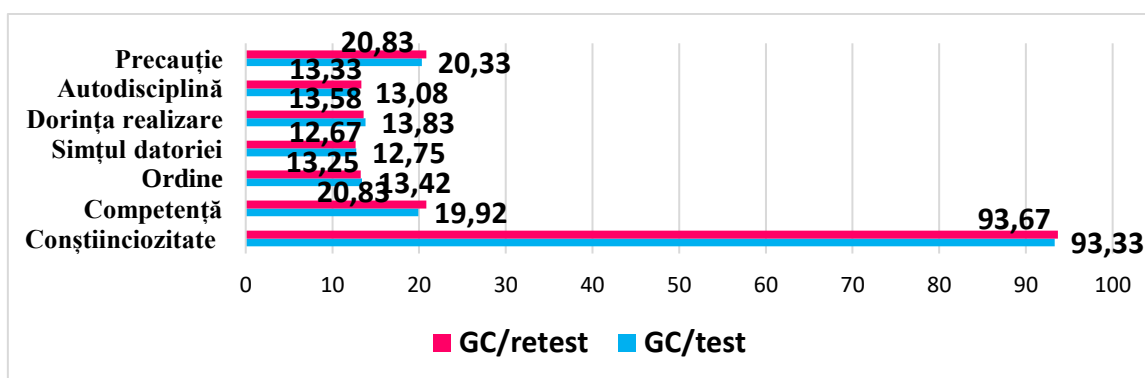


Figura 13. Grupul de control test-retest – Fațetele Conștiinciozității

În grupul de control, scorul total la Scala Conștiinciozității a fost aproape neschimbat, cu o medie de 93,33 la test și 93,67 la retest ($z = -0,517$, $p = 0,605$). Pentru fațetele componente s-au înregistrat, de asemenea, variații minime: Ordine: 13,42 la test și 13,25 la retest ($z = -0,525$, $p = 0,599$); Dorința pentru realizare: 13,83 la test și 13,58 la retest ($z = -0,577$, $p = 0,564$); Autodisciplina: 13,08 la test și 13,33 la retest ($z = -0,359$, $p = 0,720$); Simțul datoriei: 12,75 la test și 12,67 la retest ($z = -0,135$, $p = 0,892$); Competența: 19,92 la test și 20,83 la retest ($z = -0,361$, $p = 0,781$); Precauția: 20,33 la test și 20,83 la retest ($z = -1,150$, $p = 0,250$). Toate valorile p au fost mai mari de 0,05, ceea ce indică lipsa unor diferențe semnificative statistic între cele două etape de evaluare. În absența unei intervenții formative, nivelul Conștiinciozității rămâne stabil în timp, ceea ce este de așteptat pentru o trăsătură de personalitate.

În grupul de control, scorul total la scala ABS-II a înregistrat o ușoară scădere, de la o medie de 90,83 la test la 87,33 la retest ($z = 1,803$, $p = 0,075$), fără semnificație statistică. Dimensiunile Trebuie (24,75 → 22,17; $z = 1,429$; $p = 0,153$), Toleranță scăzută la frustrare (24,00 → 17,58; $z =$

1,549; $p = 0,091$) și Gândire catastrofică (26,17 → 20,33; $z = 1,852$; $p = 0,054$) au prezentat tendințe de scădere, însă fără a atinge pragul de semnificație statistică. Singura dimensiune care a înregistrat o modificare semnificativă a fost Autodeprecierea, al cărei scor a crescut de la 15,92 la 20,33 ($z = 2,668$; $p = 0,008$), ceea ce sugerează o deteriorare a autoevaluării în absența suportului psihologic. (vezi Figura 14.)

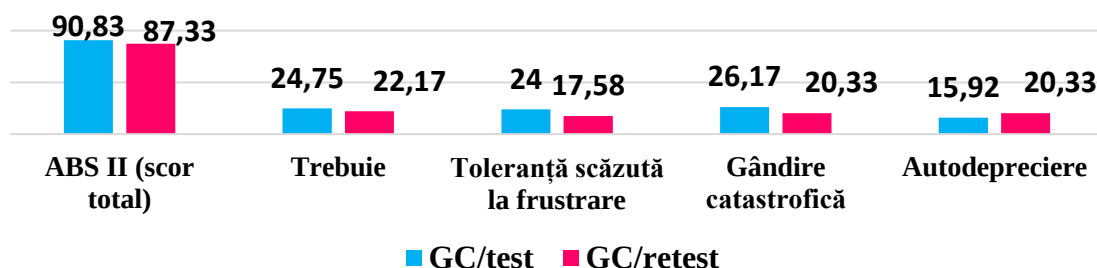


Figura 14. Grupul de control test-retest - Atitudini și convingeri iraționale

Rezultatele obținute la proba de atitudini și convingeri iraționale în grupul de control arată că, în ansamblu, scorurile nu se modifică semnificativ între test și retest, ceea ce confirmă o relativă stabilitate a iraționalității ca trăsătură cognitivă. Astfel impactul programului formativ este pus în evidență de faptul că în grupul experimental toate aceste dimensiuni au fost influențate pozitiv, în mod direct și semnificativ.

c) În etapa de retestare, s-au constatat diferențe semnificative statistic între grupul experimental (GE) și grupul de control (GC) pentru toate dimensiunile Conștiinciozității. Scorul total al conștiinciozității a fost semnificativ mai mare în grupul experimental ($M = 106,83$) comparativ cu grupul de control ($M = 93,67$), diferență confirmată de valoarea testului Mann-Whitney $U = 4,000$; $p = 0,000$. Rezultate similare au fost înregistrate pentru toate fațetele scalei: Ordine: 15,17 (GE) vs. 13,25 (GC), $U = 27,000$, $p = 0,008$; Dorința pentru realizare: 16,17 vs. 13,58, $U = 7,000$, $p = 0,000$; Autodisciplină: 15,58 vs. 13,33, $U = 18,000$, $p = 0,001$; Simțul datoriei: 14,58 vs. 12,67, $U = 32,000$, $p = 0,021$; Competența: 22,83 vs. 20,08, $U = 28,500$, $p = 0,011$; Precauția: 22,50 vs. 20,83, $U = 29,500$, $p = 0,013$.

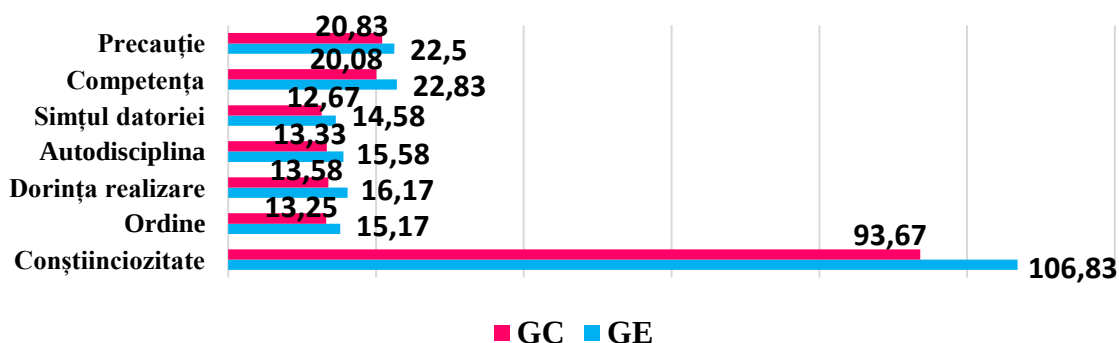


Figura 15. Valorile medii pentru fațetele Conștiinciozității GE/retest - GC/retest

Aceste date indică faptul că participanții din grupul experimental au obținut scoruri semnificativ mai mari la toate fațetele conștiinciozității comparativ cu cei din grupul de control, ceea ce confirmă eficiența intervenției formative în stimularea dezvoltării conștiinciozității. Astfel, intervenția formativă a avut un impact holistic și benefic asupra dezvoltării personalității participanților din grupul experimental, diferențele GE–GC la retest putând fi atribuite cu probabilitate ridicată intervenției formative, nu trecerii timpului sau erorilor de măsurare.

În etapa de retestare, participanții din grupul experimental (GE) au obținut scoruri semnificativ mai mici la scala ABS-II comparativ cu cei din grupul de control (GC), atât la scorul total, cât și la toate subdimensiunile scalei. Scorul total a fost de 39,42 pentru GE și 67,33 pentru GC ($U = 26,000$; $p = 0,008$). La nivelul subdimensiunilor, diferențele s-au menținut semnificative: Trebuie: 14,08 (GE) vs. 22,17 (GC); $U = 36,500$; $p = 0,040$; Toleranță scăzută la frustrare: 10,25 vs. 17,58; $U = 34,500$; $p = 0,030$; Gândire catastrofică: 11,58 vs. 20,33; $U = 29,000$; $p = 0,013$; Autodeprecieri: 3,50 vs. 7,25; $U = 36,500$; $p = 0,039$. (vezi Figura 16.)

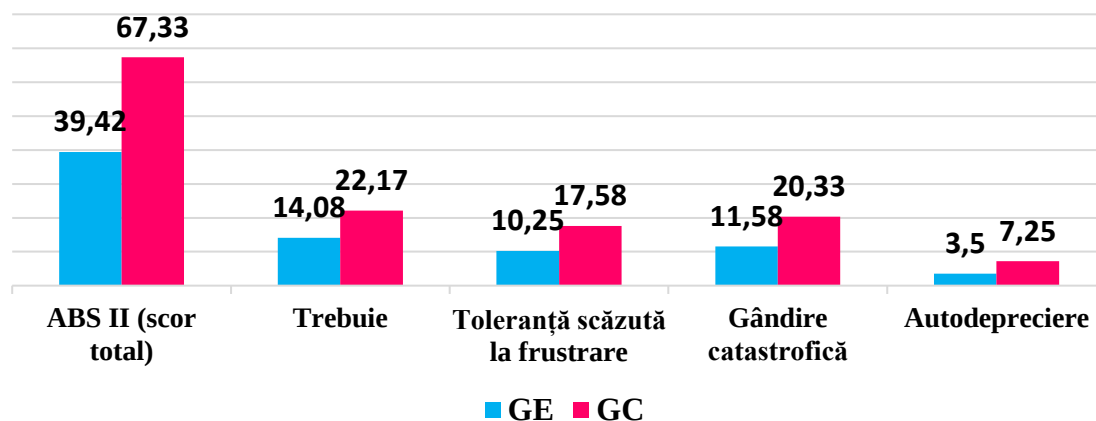


Figura 16. Valori medii scala de atitudini și convingeri GE/retest - GC/retest

Interpretarea integrată arată că ședințele de auto-reflecție, feedbackul și exercițiile aplicate au consolidat sentimentul de competență, responsabilitatea și autoreglarea, au încurajat deciziile autonome și au redus reactivitatea emoțională. Restructurarea cognitivă a diminuat convingerile de tip „trebuie”, intoleranța la frustrare și catastrofarea, iar lucrul pe autoacceptare a redus autodeprecieră. Stabilitatea scorurilor în grupul de control confirmă că schimbările din GE se datorează intervenției, nu trecerii timpului sau erorilor de măsurare.

Toate acestea ne permit să afirmăm faptul că ipoteza formulată inițial, *”Presupunem că implementarea programului de intervenție psihologică va conduce la creșterea nivelului de conștiinciozitate și la reducerea convingerilor iraționale la subiecții din grupul experimental, comparativ cu cei din grupul de control.”*, a fost confirmată.

În urma rezultatelor prezentate anterior, putem concluziona că programul de intervenție psihologică și-a atins scopul și a produs efecte așteptate, acestea fiind confirmate de prelucrările statistice realizate.

Implementarea unui astfel de program de intervenție psihologică în mediul organizațional polițienesc ar influența adaptarea, eficiența în activitate și starea de bine a lucrătorilor, precum și dezvoltarea personală și socială a acestora.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea a urmărit două direcții majore: surprinderea caracteristicilor de personalitate ale lucrătorilor de poliție și testarea unui program de intervenție care să dezvolte conștiinciozitatea și să reducă convingerile iraționale. Evaluarea inițială a indicat un profil global favorabil profesiei — stabilitate emoțională, extraversie, amabilitate și conștiinciozitate peste medie — concomitent cu un nivel general scăzut al iraționalității. Totuși, s-au remarcat nuclee de rigiditate cognitivă în sfera „Trebuie” și tendințe de catastrofare, plus o autonomie mai modestă, explicabilă prin presiunea procedurilor și a muncii în echipă. Valorile declarate au pus accent pe relații sociale și respectarea regulilor, în timp ce recunoașterea profesională și siguranța personală au fost mai puțin pronunțate.

Programul formativ a avut un impact substanțial și coerent asupra trăsăturilor vizate. La grupul experimental s-au înregistrat creșteri semnificative pe toate fațetele conștiinciozității, cele mai puternice la dorința de realizare și autodisciplină, urmate de ordine și competență; s-au consolidat simțul datoriei și precauția, ceea ce sugerează responsabilitate sporită și deliberare mai matură înaintea acțiunii. În paralel, toate dimensiunile iraționalității au scăzut semnificativ: prescripțiile rigide de tip „Trebuie” s-au flexibilizat, toleranța la frustrare a crescut, gândirea catastrofică s-a temperat, iar autodeprecierea s-a redus consistent. Aceste efecte au fost absente în grupul de control, care a rămas stabil pe majoritatea indicatorilor, confirmând că schimbările se datorează intervenției, nu trecerii timpului sau erorilor de măsurare.

Transpus în plan operațional, acest profil post-intervenție se traduce prin organizare mai riguroasă, planificare realistă, respectare consecventă a procedurilor, capacitate sporită de efort susținut și menținerea standardelor sub stres. Reducerea catastrofării și a rigidității cognitive facilitează decizii mai echilibrate în situații ambigue, comunicare mai eficientă cu publicul și colegii, precum și o autoreglare emoțională care scade riscul de erori în misiuni solicitante.

Implementarea la scară instituțională este justificată. Un program standard trebuie să includă module repetitive de restructurare cognitivă, antrenarea abilităților de autoreglaj emoțional, managementul timpului și priorităților, feed-back ghidat și exerciții de lucru în echipă care

activează atât „brațul” orientării spre scop (fixarea obiectivelor, progres incremental), cât și „brațul” autocontrolului comportamental (monitorizarea sarcinilor, respectarea protocolului, deliberarea decizională). Eficiența crește atunci când formarea este personalizată pe vârstă, gen și corp profesional, iar liderii direcți sunt consiliați pentru a susține transferul în practică prin climat relațional suportiv, feedback constructiv și modele comportamentale coerente.

Pentru o implementare robustă, recomandăm integrarea în curricula de formare inițială și continuă, sesiuni semestriale de consolidare, supervizare scurtă pentru șefii ierarhici, precum și monitorizare și evaluare periodică prin instrumente validate, cu analize pre-post și follow-up la 6–12 luni. Este utilă combinarea auto-raportărilor cu observații structurate, evaluări 360° și indicatori operaționali (calitatea execuției, erori procedurale, plângeri, absenteism). Un ghid de bune practici, însoțit de protocoale și fișe de exerciții, ar facilita scalarea coerentă la nivel MAI.

Interpretarea rezultatelor trebuie făcută ținând cont de limitele cercetării: concentrarea geografică și organizațională a eșantionului, dezechilibre de gen și statut, preponderența auto-raportărilor fără controlul dezirabilității sociale, designul transversal pe secțiunea de constatare și specificul cultural-organizațional. Acestea indică nevoia de replicare pe loturi mai diverse, de triangulare metodologică și de studii longitudinale care să verifice persistența efectelor.

În ansamblu, datele susțin concluzia centrală: un program de intervenție psihologică, centrat pe restructurarea convingerilor iraționale și pe dezvoltare personală, produce o creștere semnificativă și utilă operațional a conștiinciozității la polițiști, concomitent cu o reducere a iraționalității. Beneficiile converg către performanță profesională mai fiabilă, decizii mai echilibrate și stare de bine psihologică sporită, argumentând integrarea acestor intervenții ca practică standard în pregătirea și dezvoltarea personalului polițienesc.

BIBLIOGRAFIE

1. ALUJA, A.; Ó. GARCÍA and L.F. GARCÍA. Replicability of the three, four and five Zuckerman's personality super-factors: exploratory and confirmatory factor analysis of the EPQ-RS, ZKPQ and NEO-PI-R. *Personality and Individual Differences*. 2004, vol. 36, nr.5. 1093 p. ISSN 0191-8869.
2. BARRICK, M.R. and M.K. MOUNT. The big five personality dimensions and job performance: A meta-analysis. *Personnel Psychology*. 1991, vol. 44, nr. 1. pp. 1-26. ISSN 0031-5826.
3. BLACK J. Personality testing and police selection: utility of the "Big Five". *New Zealand Journal of Psychology*. 2000, vol. 29, nr. 1. ISSN 1179-7924.
4. BERNARD, M.E. Teacher Beliefs and Stress. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy*. 2016, Vol. 34. pp. 209–224. ISSN 0894-9085.
5. CATTELL, R.B.; A.K. CATTELL; H.E.P. CATTELL and M.L. KELLY. *The 16PF Select Manual*. Champaign. IL: Institute for Personality and Ability Testing, 1999. ISBN lips.
6. COHEN, J.A. *Statistical power analysis for the behavioral sciences*. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, 1988. ISBN 9780805802832.
7. COSTA, P.T.; R.R. MCCRAE and D.A. DYE. Facet Scales for Agreeableness and Conscientiousness: a revision of NEO-PI. *Personality and Individual Differences*. 1991. pp. 887-898. ISSN 0191-8869.
8. COSTA, P.T. and R.R. MCCRAE. *Four ways the five factors are basic*. *Personality and Individual Differences*. 1992, vol. 13, nr. 6. pp. 653–665. ISSN 0191-8869.
9. COSTA, P.T. and R.R. MCCRAE. Six approaches to the explication of facet-level traits: examples from conscientiousness. *European Journal of Personality*. 1998, vol. 12. pp. 117-134. ISSN 0890-2070.
10. DICK, D.M.; A.E. ADKINS and S.I. KUO. Genetic influences on adolescent behavior. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*. 2016, vol. 70. pp. 198–205. ISSN 0149-7634.
11. EISENBERG, N.; A. DUCKWORTH; T. SPINRAD and C. VALIENTE. Conscientiousness: Origins in Childhood? *Development Psychology*. National Institutes of Health, 2014 May, vol. 50, nr. 5. pp. 1331–1349. ISSN 0012-1649.
12. EISENBERG, N.; T.L. SPINRAD and A.S. MORRIS. Moral cognition and prosocial responding in childhood. In: Killen, M. & Smetana, J. G. (Eds.), *Handbook of Moral Development*, 2nd ed., Psychology Press. 2014. pp. 184–207. ISBN 9781848729260.
13. ELLIS, A. Early theories and practices of Rational Emotive Behavior Therapy and How they have been augmented and revised during the last three decades. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy*. 2003, vol. 21. pp. 219-243. ISSN 0894-9085.
14. EYSENCK, H.J. The Dimensions of Personality: 16, 5, or 3? Criteria for a Taxonomic Paradigm. *Personality and Individual Differences*. 1991, vol. 12, nr. 8. pp. 773–790. ISSN 0191-8869.
15. FURNHAM, A. The dark side of conscientiousness. *Psychology*. 2017, vol. 8. pp. 1879–1893. ISSN 2152-7180.
16. GOLDBERG, L.R. The development of markers for the Big-Five factor structure. *Psychological Assessment*. 1992, vol. 4, nr. 1. pp. 26–42. ISSN 1040-3590.

17. HOGAN, J. and D.S. ONES. Conscientiousness and integrity at work. In R. Hogan & J. A. Johnson (Eds.). *Handbook of personality psychology*. Academic Press. 1997. pp. 849–870. ISBN 0080533175.
18. HOGAN, J. and R. HOGAN. *Motives, Values, Preferences Inventory manual* (2nd ed.). Tulsa, OK: Hogan Assessment Systems, 2010. ISBN 978-0-9840969-6-1.
19. JACKSON, J. J.; T. BOGG; K.E. WALTON; D. WOOD; P.D. HARMS; J. LODI-SMITH; G.W. EDMONDS and B.W. ROBERTS. Not all conscientiousness scales change alike: A multimethod, multisample study of age differences in the facets of conscientiousness. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2009, vol. 96, nr. 2. pp. 446–459. ISSN 0022-3514.
20. LEFKOWITZ, J. Psychological Attributes of Policemen: A Review of Research and Opinion. *Journal of Social Issues*. April 2010, vol. 31, nr. 1. pp. 3–26. ISSN 1540-4560.
21. LESTER, D.; A. ARCURI and M. GUNN. Police roles: Discretion and danger. *Perceptual and Motor Skills*. 1980, vol. 51. 318 p. ISSN 0031-5125.
22. LOSÎL, E. Atitudinea față de muncă, particularitățile relaționale și comunicative ale educatorului. *Psihologie. Pedagogie Specială. Asistență socială*. Chișinău, 2016, vol. 42, nr. 1. pp. 54-62. ISSN 1857-0224.
23. MCCRAE, R.R. Conscientiousness. *Encyclopedia of Applied Psychology*. vol. 1, Elsevier Academic Press, 2004. pp. 469-472. ISBN 9780126574104.
24. MAXIMCIUC, V. și G.I. PURCARU. Stima de sine-componență a personalității. În: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului*. Chișinău: CEP UPS I. Creangă, 2021, seria 23, vol. 1. pp. 179-187. ISBN 978-9975-46-559-5.
25. MINULESCU, M. Replicarea modelului Big Five în limba română. Specificul socio-cultural exprimat în conținutul factorilor. Chestionarul ABCD-M. În: *Zlate M. Psihologia vieții cotidiene*. București, 1997. ISBN 973-9248-79-9.
26. OKHRIMENKO, I.; V. OSTAPOVICH; V. BARKO; O. SMIRNOVA; I. HRUZYNSKA and O. MARCHENKO. Individual and Psychological Characteristics of Law Enforcement Officers as a Basis for Effective Psychological Selection of Personnel for Modern Police Organizations. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2022, vol. 13, nr. 4. pp. 141-162. ISSN 2068-0473.
27. ONES, D.S. and C. VISWESVARAN. Personal Selection. *Encyclopedia of Applied Psychology*. 2004, vol. 3. pp. 35 - 43. ISBN 978-0-12-657410-4.
28. PLEȘCA, M. Developing conscientiousness in adolescents. *Journal of Romanian Literary Studies (JRLS)*. Târgu Mureș: Alpha Institute for Multicultural Studies, 2025, nr. 41, pp. 451-466. Baze de date internaționale: CEEOL, Global Impact Factor, Google Academic, Research Gate, Academic.edu, WorldCat, SSRN, BDD. ISSN 2248-3004.
29. POROPAT, A.E. A meta-analysis of the five-factor model of personality and academic performance. *Psychological Bulletin*. 2009, vol. 135, nr. 2. pp. 322–338. ISSN 0033-2909.
30. RACU, I. și Iu. Racu. *Psihologia dezvoltării*. Chișinău : UPS Ion Creangă, 2013. ISBN 978-9975-71-478-5.
31. SAUCIER, G. Mini-Markers: A Brief Version of Goldberg's Unipolar Big-Five Markers. *Journal of Personality Assessment*. 1994, vol. 63. pp. 506-516. ISSN 0022-3891.
32. VARELA, J.G.; M.T. BOCCACCINI; F. SCOGIN; J. STUMP and A. CAPUTO. Personality testing in law enforcement employment settings: A meta-analytic review. *Criminal Justice and Behavior*. 2004, vol. 31. pp. 649-675. ISSN 0093-8548.

33. ZIMMERMAN, B.J. Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In: *M. Boekaerts, P. R. Pintrich, & M. Zeidner (Eds.), Handbook of Self-Regulation*. Academic Press. 2000. pp. 13–39. ISBN 9780121098902.
34. ZLATE, M. *Eul și personalitatea*. ed. a III-a. București: Editura Trei, 2004. ISBN 973-8291-30-5.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI

Articole în reviste științifice

1. OLARU, L. Diminuarea convingerilor iraționale. *Revista Studia Universitatis*. Chișinău: USM, 2025, vol. 5, nr. 185. pp. 197-205. ISSN 1857-2103.
2. OLARU, L. Autonomia personală la polițiști. *Revista Psihologie*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2025, vol. 46, nr. 1. pp. 67-77. ISSN 1857-2502.
3. OLARU, L. Particularități ale personalității polițistului din trupele de intervenție speciale. *Revista Univers Pedagogic*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2024, vol. 83, nr. 3. pp. 77-84. ISSN 1811-5470.
4. OLARU, L. și V. ANTON. Un profil de tip big five al personalității polițiștilor: o analiză comparativă România-Moldova. *Revista de Psihologie*. București: Editura Academiei Române, 2024, vol. 70, nr. 3. pp. 205-216. ISSN 0034-8759.
5. OLARU, L. și V. ANTON. Personalitate și aptitudini ale polițiștilor (studiu comparativ între polițiștii din Republica Moldova și România). *Revista Univers Pedagogic*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2024, vol. 82, nr. 2. pp. 78-86. ISSN 1811-5470.

Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

6. OLARU, L. Conștiinciozitatea – trăsătură de personalitate importantă în procesul de selecție, În: *Conferința "Probleme actuale ale științelor umanistice". Analele științifice ale doctoranzilor*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", mai 2022, vol. 20, partea 1. pp. 241-247. ISBN 978-9975-46-420-8.
7. OLARU, L. Influența factorilor socio-demografici asupra conștiinciozității personalului militar. În: *Conferința Științifică "Asistența psihologică la etapa contemporană: realități și perspective"*. ediția a III-a. Bălți: CEP UPS "Ion Creangă", oct. 2022. pp. 352-357. ISBN 978-9975-50-295-5.
8. OLARU, L. Trăsături de personalitate la polițiștii operativi. În: *Conferința științifică Internațională "Știință și Educație: Noi abordări și perspective"*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", mart. 2023, seria 25, vol. 1. pp. 47-51. ISBN 978-9975-46-773-5.
9. OLARU, L. și V. ANTON. Profilul psihologic al candidatului pentru angajarea în MAI – studiu comparativ. În: *Conferința Internațională "Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației"*. Cahul: Tipografia CentroGrafic, 7 iunie 2023, vol. 10, partea 2. pp. 177-184. ISSN 2587-3563.
10. OLARU, L. și V. ANTON. Trăsături de personalitate la polițiști – diferențe transculturale. În: *Kaleidoscope. International Conference for Doctoral, Post-Doctoral Students and Young Researchers in Humanities and Social Sciences*. Iași: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", 2023. 66 p. ISBN 978-606-714-780-3.

11. OLARU, L. Constanță și variabilitate în personalitatea lucrătorilor de poliție (studiu longitudinal). În: *Conferința "Știință și educație: noi abordări și perspective"*. Chișinău: CEP UPS "Ion Creangă", 2024, seria 26, vol. 1. pp. 103-110. ISBN 978-9975-46-944-9.
12. OLARU, L. Conștiinciozitatea la polițiști – repere teoretice. În: *Simpozionul național de Psihologie al Poliției Române "Abordarea holistică a efectelor pandemice"* (volum), ediția 13. București: Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024. 154 p. ISSN 2068-1445.
13. OLARU, L. și V. ANTON. Aspecte ale copingului cognitiv-emoțional la polițiști – studiu comparativ între polițiștii din Republica Moldova și România. În: *Simpozionul național de Psihologie al Poliției Române "Abordarea holistică a efectelor pandemice"* (volum), ediția 13. București: Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2024. 167 p. ISSN 2068-1445.
14. OLARU, L. Conștiinciozitate sau conformism organizațional? În: *Simpozionul național de Psihologie al Poliției Române "Securitatea psihologică în era digitală. Abordare multidisciplinară."* (volum), ediția a XIV-a. București: Editura Ministerului Afacerilor Interne, 2025. pp. 157-168. ISSN 2068-1445.

ADNOTARE

OLARU Lenuța, Dezvoltarea conștiinciozității la polițiști

Teză de doctor în psihologie, Chișinău 2025

Structura tezei: Teza este constituită din: adnotări, lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 314 de surse bibliografice; 4 anexe, 153 pagini de text de bază, 31 figuri și 27 tabele. Numărul de publicații la tema tezei: 14 articole științifice.

Cuvinte-cheie: conștiinciozitate, trăsături de personalitate, convingeri iraționale, valori personale.

Domeniul de studiu: Psihologia dezvoltării, Psihologia personalității.

Scopul cercetării: Analiza conștiinciozității și a predictorilor săi (trăsături, valori, convingeri) și proiectarea/implementarea unui program de intervenție pentru creșterea conștiinciozității la polițiști.

Obiectivele cercetării: analiză teoretică; determinarea nivelului de dezvoltare a conștiinciozității și a relației cu trăsăturile de personalitate, valorile personale și convingerile iraționale; stabilirea contribuției trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale, la predicția nivelului de conștiinciozitate al polițiștilor; proiectarea și implementarea unui program de intervenție psihologică de dezvoltare a conștiinciozității și diminuare a convingerilor iraționale la polițiști; determinarea eficienței programului de intervenție psihologică implementat; formularea unor recomandări practice privind conștiinciozitatea la polițiști.

Rezultatele obținute care contribuie la soluționarea unei probleme științifice importante: abordare integrată a personalității polițiștilor, identificarea determinantelor conștiinciozității pe subgrupuri (gen, vârstă, corp profesional) și validarea unui program de intervenție psihologică centrat pe dezvoltarea conștiinciozității

Noutatea și originalitatea științifică: propune și validează un program inovator de intervenție care crește conștiinciozitatea și reduce convingerile iraționale la polițiști. Abordează pentru prima dată efectul direct al unei intervenții psihologice asupra conștiinciozității în acest sector. Integrează relațiile dintre conștiinciozitate, trăsături, valori și credințe într-un cadru teoretic–aplicativ orientat spre performanță și echilibru emoțional.

Semnificația teoretică a lucrării. Teza are o semnificație teoretică considerabilă, oferind o înțelegere mai profundă a conștiinciozității, trăsăturilor de personalitate, convingerilor iraționale și valorilor personale ale polițiștilor. De asemenea, aceasta abordează un model teoretic integrat care explică modul în care conștiinciozitatea și reducerea convingerilor iraționale pot contribui la îmbunătățirea performanței polițienești.

Valoarea aplicativă a lucrării. Programul de intervenție psihologică dezvoltat poate fi aplicat de către psihologii de unitate în scopul dezvoltării conștiinciozității, îmbunătățirii echilibrului emoțional și a performanței profesionale a polițiștilor. Rezultatele pot fi utilizate atât în vederea îmbunătățirii selecției și formării personalului de poliție, precum și pentru consolidarea încrederii publicului în forțele de ordine.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării teoretico-experimentale au fost implementate cu succes în procesul de pregătire profesională și cel de profilaxie psihologică a polițiștilor la nivelul Inspectoratului de Poliție al Județului Olt, urmând a fi prezentate ca un exemplu de bune practici și putând servi drept model pentru alte unități din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

ANNOTATION

OLARU Lenuța, The Development of Conscientiousness in Police Officers

PhD Thesis in Psychology, Chișinău 2025

Thesis Structure: The thesis consists of annotations, list of abbreviations, introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography with 314 sources; 4 annexes, 153 pages of main text, 31 figures, and 27 tables. The number of publications on the thesis topic: 14 scientific articles.

Keywords: conscientiousness, personality traits, irrational beliefs, personal values

Field of study: Developmental Psychology, Personality Psychology.

The purpose of research: is to analyze conscientiousness and its determining factors (personality traits, personal values, and irrational beliefs), as well as to develop and implement a psychological intervention program focused on fostering conscientiousness among police officers.

Research objectives: Theoretical analysis; determining the level of conscientiousness and its relations with personality traits, personal values, and irrational beliefs; establishing the contribution of traits, irrational beliefs, and values to predicting police officers' conscientiousness; designing and implementing a psychological intervention to develop conscientiousness and reduce irrational beliefs in police officers; assessing the effectiveness of the intervention; formulating practical recommendations regarding conscientiousness in policing.

The results obtained, which contribute to solving an important scientific problem: an integrated approach to police officers' personality; identification of determinants of conscientiousness across subgroups (gender, age, professional corps); and validation of a psychological intervention program focused on developing conscientiousness.

Scientific novelty and originality: The thesis proposes and validates an innovative intervention program that increases conscientiousness and reduces irrational beliefs in police officers. It is the first to examine the direct effect of a psychological intervention on conscientiousness in this sector. It integrates relations among conscientiousness, traits, values, and beliefs within a theory-to-practice framework aimed at performance and emotional balance.

Theoretical significance of paper: The thesis offers a deeper understanding of police officers' conscientiousness, personality traits, irrational beliefs, and personal values, and advances an integrated theoretical model explaining how conscientiousness and the reduction of irrational beliefs can enhance police performance.

Applicative value of paper: The developed intervention can be used by unit psychologists to strengthen conscientiousness, improve emotional balance, and enhance professional performance among police officers. The results can inform selection and training processes and help build public trust in law enforcement—crucial for maintaining public safety and order.

Implementation of scientific results: The results of the theoretical-experimental research have been successfully implemented in the professional training process and psychological prevention of police officers within the Olt County Police Inspectorate, and are to be presented as an example of good practices, potentially serving as a model for other units within the Ministry of Internal Affairs.

АННОТАЦИЯ

Олару Леница, Развитие сознательности у полицейских

Диссертация на соискание степени доктора психологии, Кишинев, 2025

Структура диссертации: Диссертация состоит из: аннотаций, списка аббревиатур, введения, трех глав, общих выводов и рекомендаций, библиографии из 314 источников; 4 приложения, 153 страниц основного текста, 31 рисунка и 27 таблиц. Количество публикаций по теме диссертации: 14 научных статей.

Ключевые слова: сознательность, черты личности, иррациональные убеждения, личные ценности.

Область исследования: Психология развития, Психология личности.

Цель исследования: Анализ добросовестности и её предикторов (черты, ценности, убеждения) и разработка/внедрение программы психологической интервенции для повышения добросовестности у сотрудников полиции.

Задачи исследования: Теоретический анализ; определение уровня добросовестности и её связей с личностными чертами, ценностями и иррациональными убеждениями; установление вклада черт, убеждений и ценностей в прогноз добросовестности полицейских; разработка и внедрение психологической программы по развитию добросовестности и снижению иррациональных убеждений; оценка эффективности программы; формулирование практических рекомендаций по развитию добросовестности в полиции.

Полученные результаты, способствующие решению важной научной проблемы: Интегрированный подход к личности сотрудников полиции; выявление детерминант добросовестности по подгруппам (пол, возраст, служебный корпус); валидация психологической программы, направленной на развитие добросовестности.

Научная новизна и оригинальность: Предложена и подтверждена инновационная программа интервенции, повышающая добросовестность и снижающая уровень иррациональных убеждений у полицейских. Впервые в данном секторе исследован прямой эффект психологической интервенции на добросовестность. Интегрированы взаимосвязи между добросовестностью, чертами, ценностями и убеждениями в теоретико-практическую рамку, ориентированную на повышение эффективности и эмоционального баланса.

Теоретическая значимость работы: Работа углубляет понимание добросовестности, личностных черт, иррациональных убеждений и ценностей у сотрудников полиции и предлагает интегрированную модель, объясняющую, как рост добросовестности и снижение иррациональных убеждений улучшают профессиональную эффективность полиции.

Практическая значимость исследования: Разработанная программа может применяться штатными психологами для укрепления добросовестности, улучшения эмоциональной устойчивости и профессиональной результативности полицейских. Выводы полезны для отбора и подготовки кадров, а также для укрепления общественного доверия к правоохранительным органам — ключевого условия общественной безопасности и порядка.

Внедрение научных результатов: Результаты теоретико-экспериментального исследования были успешно внедрены в процесс профессиональной подготовки и психологической профилактики сотрудников полиции на уровне Инспектората полиции жудеца Олт, будут представлены как пример передовой практики и могут служить моделью для других подразделений Министерства внутренних дел.

OLARU LENUȚA

DEZVOLTAREA CONȘTIINCIOZITĂȚII LA POLIȚIȘTI

511.02. PSIHOLOGIA DEZVOLTĂRII ȘI PSIHOLOGIA EDUCAȚIONALĂ

**REZUMATUL
tezei de doctor în psihologie**

Aprobat spre tipar: 18.11.2025
Hârtie offset. Tipar offset.
Coli de tipar conv.: 1,7

Formatul hârtiei 60 x 84 1/16
Tiraj 40 ex.
Comanda nr. 58

Centrul Editorial-Poligrafic al UPS „Ion Creangă” Str. Ion Creangă 1, Chișinău, MD-2069